

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

**«Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα:
Πρόκληση για την Ανάπτυξη»**

ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΕΚΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

«Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη»

Συντονίστρια: Παπαστυλιανού Αναστασία

Ομάδα Σύνταξης

Αγγελετοπούλου Καλλιόπη
Δημητρίου Ανδρέας
Μαραγκός Ηλίας
Παπαδόπουλος Θεόδωρος
Πλατής Χαράλαμπος

Η παρούσα Έκθεση Πολιτικής εκπονήθηκε με αφορμή την ολοκλήρωση των εργασιών του καινοτόμου εργαστηρίου «Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη». Σε αυτήν αποτυπώνονται, όπως κατεγράφησαν στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά του εργαστηρίου, οι τοποθετήσεις και παρεμβάσεις όλων των συμμετεχόντων, τόσο στην Ολομέλεια, όσο και στα στρογγυλά τραπέζια.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συμμετέχοντες για την ενεργό συμμετοχή και την εποικοδομητική συνεισφορά τους, ευελπιστώντας στη συνέχιση του διαλόγου.

Πρόλογος

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α), στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου, παράλληλα με τους κύριους άξονες δραστηριότητάς του – εκπαίδευση και επιμόρφωση-, συμβάλλει ουσιαστικά στις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στον χώρο της δημόσιας διοίκησης, αναπτύσσοντας δράσεις που περιλαμβάνουν συνεργατικά εργαστήρια επίλυσης προβλημάτων, συναντήσεις διαβούλευσης για τη διαμόρφωση προτάσεων και υποστήριξη της εφαρμογής των σχεδίων δράσης της διοίκησης σε σημαντικούς τομείς της δημόσιας πολιτικής και την αντιμετώπιση φαινομένων δυσλειτουργίας.

Οι δράσεις του Ε.Κ.Δ.Δ.Α λειτουργούν συμπληρωματικά και υποστηρικτικά μεταξύ τους διαμορφώνοντας ένα συστηματικό πλαίσιο υποστήριξης δημόσιων πολιτικών με ρυθμιστικό παράγοντα το ανθρώπινο δυναμικό της. Οι συμμετέχοντες σε κάθε εργαστήριο εμπειρογνώμονες, καθηγητές, καθώς και εξειδικευμένα στελέχη δημοσίων υπηρεσιών μεταφέρουν την τεχνογνωσία τους, παρουσιάζουν καλές πρακτικές άλλων χωρών, καταθέτουν απόψεις, ανταλλάσσουν εμπειρίες, υποβάλλουν προτάσεις και καταβάλλουν προσπάθειες, μέσα από διαδικασίες συναίνεσης, προκειμένου να ανιχνευθεί η δυνατότητα εξεύρεσης συγκεκριμένων και πρακτικά εφαρμόσιμων λύσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ, σχεδίασε και οργάνωσε δράσεις υποστήριξης του νέου σχεδίου δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση και ειδικότερα την εφαρμογή Ανοικτών Δεδομένων στη Διοίκηση. Η ανοικτότητα της διοίκησης και η ανοικτή διάθεση της δημόσιας πληροφορίας αποτελεί τον απώτερο στόχο στον οποίο προσβλέπει το Υπουργείο.

Η άμεση ανταπόκριση και η ενεργός συμμετοχή όλων στο εργαστήριο αποτελεί τεκμηρίωση της διάθεσης βελτιστοποίησης της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών και αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη διοικητική μεταρρύθμιση.

Στην παρούσα έκθεση αποτυπώνονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις από τις εργασίες του καινοτόμου εργαστηρίου.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται σε όσους εργάστηκαν για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης αυτής, καθώς και σε όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι με προθυμία και εξαιρετικό ενδιαφέρον, συνέβαλαν ουσιαστικά στη διαβούλευση.

Η αναπληρώτρια του Γενικού Γραμματέα
ΕΚΔΔΑ

Δρ. Φανή Κομσέλη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	iii
Περίληψη	2
Executive Summary	4
1. “Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη»	6
2. Οργάνωση του Καινοτόμου Εργαστηρίου	6
2.1 Μεθοδολογία Οργάνωσης του Καινοτόμου Εργαστηρίου	7
2.1.1 Σχεδιασμός και προετοιμασία εργαστηρίου	7
2.1.2 Χαρακτηριστικά Εργαστηρίου	8
2.1.3 Ολομέλεια	9
2.1.4 Θεματικά Εργαστήρια-Στρογγυλά Τραπέζια	9
2.1.5 Συμμετέχοντες	9
3. Παρουσίαση εργασιών του καινοτόμου εργαστηρίου	11
3.1 Ολομέλεια	11
3.1.1 Πολιτικές και Κατευθύνσεις για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης OGP	11
3.1.2 Ανοικτά Δεδομένα: Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	13
3.1.3 Τεχνολογίες και Εφαρμογές στα Ανοικτά Διασυνδεδεμένα Γεωχωρικά Δεδομένα	16
3.1.4 Προβληματισμοί	17
3.1.5 Συμπεράσματα Ολομέλειας	18
3.2 Στρογγυλά Τραπέζια-Θεματικά Εργαστήρια	20
3.2.1 Οικονομία και Εμπόριο	20
3.2.1.1 Υφιστάμενη Κατάσταση	20
3.2.1.2 Προβληματισμοί	20
3.2.1.3 Προοπτικές και Προτάσεις	21
3.2.2 Υποδομές και Γεωχωρική Πληροφορία	25
3.2.2.1 Υφιστάμενη κατάσταση	25
3.2.2.2 Προβληματισμοί	27
3.2.2.3 Προοπτικές και Προτάσεις	28
3.2.3 Υγεία	30
3.2.3.1 Υφιστάμενη κατάσταση	30
3.2.3.2 Προβληματισμοί	33
3.2.3.3 Προοπτικές και Προτάσεις	39
3.2.4 Τουρισμός-Πολιτισμός	44
3.2.4.1 Υφιστάμενη Κατάσταση	44
3.2.4.2 Προβληματισμοί	46
3.2.4.3 Προτάσεις-Προοπτικές	49
4. Προτεραιότητες Φορέων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση-Ανοικτά Δεδομένα	53
5. Προτάσεις για το σχέδιο Δράσης OGP	56
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	58

Περίληψη

Βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης, αποτελεί η υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης και διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών αλλά και μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών και πολιτών. Πρωτεύουσα σημασία έχει η εφαρμογή πολιτικών ανοικτής διακυβέρνησης και η ανάκτηση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία και τους πολίτες.

Για το σκοπό αυτό διοργανώθηκε καινοτόμο εργαστήριο διαβούλευσης, στις 30 Ιανουαρίου 2014, με θέμα: «**Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη**».

Στόχος ήταν η διερεύνηση των προϋποθέσεων ανοίγματος των δεδομένων της διοίκησης και η καταγραφή των αναγκών επιχειρησιακής και τεχνικής υποστήριξης τους, με τη συναίνεση και συνεργασία όλων των εμπλεκομένων, ώστε τα ανοικτά δεδομένα να αποτελέσουν τον καταλύτη για την ανάπτυξη της χώρας.

Το εργαστήριο διοργανώθηκε σε ολομέλεια και σε ειδικά θεματικά στρογγυλά τραπέζια που αφορούσαν τους κάτωθι τομείς:

- Οικονομία Εμπόριο
- Υποδομές- Γεωχωρική Πληροφορία
- Υγεία
- Τουρισμός-Πολιτισμός

Αναγνωρίστηκε συνολικά η ανάγκη μετάβασης από τα έγγραφα στα ανοικτά δεδομένα και το μοίρασμα της δημόσιας πληροφορίας. Τονίστηκε η ανάγκη δημιουργίας εθνικών καλών παραδειγμάτων με αξιοποίηση καλών εφαρμογών και πρακτικών από άλλες χώρες, ώστε να επισπευθεί η πορεία.

Επισημάνθηκε ότι η προώθηση των ανοικτών δεδομένων, πέραν της εξασφάλισης της διαφάνειας και λογοδοσίας της διοίκησης, μπορεί να δώσει υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας σε τομείς σημαντικούς για την έξοδο από την οικονομική κρίση όπως η οικονομία, το εμπόριο και οι υποδομές με ταυτόχρονη όμως προώθηση των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής ασφάλισης αλλά και υπηρεσιών σε τομείς που έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα η χώρα όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός και η έρευνα, που μπορούν να αποτελέσουν και το όχημα της ανάπτυξης.

Οι παρεμβάσεις σε θεσμικό, οργανωτικό και τεχνικό επίπεδο θα πρέπει να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για συγκέντρωση, οργάνωση και διατήρηση δεδομένων σε ανοικτά αποθετήρια, ελεύθερη και ανοικτή μορφή διάθεσής τους,

δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης και αυτόματης επεξεργασίας τους, ελεύθερη άδεια χρήσης και υιοθέτηση μεθοδολογιών και προτύπων μεταδεδομένων. Κρίσιμος παράγοντας όλων αναδεικνύεται η αλλαγή κουλτούρας και η ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της διοίκησης για να μπορεί να προωθηθεί το εγχείρημα.

Η παρούσα έκθεση στηρίχτηκε αποκλειστικά στις παρατηρήσεις και τα σχόλια των συμμετεχόντων, για τα οποία κρατήθηκαν πρακτικά σε όλη την διάρκεια του προγράμματος και στη συνέχεια απομαγνητοφωνήθηκαν.

Η έκθεση περιλαμβάνει θέματα γενικών αρχών και πολιτικών για τα Ανοικτά Δεδομένα, ενδεικτικές καλές εφαρμογές, προτεινόμενες θεσμικές και κανονιστικές ρυθμίσεις, θέματα τεχνολογικά, προϋποθέσεις επιχειρησιακής και οργανωτικής υποστήριξης, καθώς και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Έχει ενδιαφέρον για την ίδια τη διοίκηση, τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους φορείς που αξιοποιούν τις προσφερόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Ειδικότερα απευθύνεται σε στελέχη με αρμοδιότητες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών, στελέχη των φορέων της δημόσιας διοίκησης και μονάδων τους που ασχολούνται με θέματα ασφάλειας και προστασίας δεδομένων, στελέχη των διευθύνσεων πληροφορικής των φορέων της δημόσιας διοίκησης, αναδόχους έργων ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων και διαδικτυακών τόπων, κατασκευαστές λογισμικού ανάπτυξης διαδικτυακών τόπων και παρόχους συναφών υπηρεσιών.

Executive Summary

A fundamental prerequisite for a more efficient and cost-effective Public Administration which involves efficient administrative work, quality service for the citizens and secure electronic communication and transactions is the adoption of current methods of communication and information exchange between the public entities as well as between public organizations and the citizens. The implementation of open government policies and the recovery of the citizens' trust of the political leadership is of vital importance.

The workshop was held on 30 January 2013 with considerable success. Its title was “Open Government – Open Data: A Challenge for Growth” and it was attended by approximately a hundred and twenty executives from about forty organizations such as ministries, professional bodies, non-for profit organizations, the academic and research community and other associations falling within the scope of the theme of the workshop.

The purpose of the workshop was the submission of proposals in relation to open data in economy, commerce, health, tourism, culture, infrastructure and geo-data. More specifically, the participants were to explore the prerequisites for the opening of the administrative data as well as for the recording of the operational and technical assistance needs with the consensus and the cooperation of all parties involved so as the open data to become the catalyst for the country's growth.

The objectives of the workshop were:

- The formulation of a draft OGP 2014-2015
- The determination of actions for further refinement and application

During the plenary session the presentations dealt with the following topics:

1. Economy – Commerce
2. Infrastructure – Geo-data
3. Health
4. Tourism-Culture

After the plenary session four corresponding workshops took place. The present report draws upon the observations and comments of the participants, for which minutes were kept throughout the workshop's duration and were transcribed from the recordings.

It was generally accepted that there should be a transition from paper to open data and that public information should be open. It was also stressed that there is an urgent need for the creation of good practice at national level and a simultaneous good use of successful practice from other countries, so that the whole course is accelerated. :

It was pointed out that the promotion of open data, apart from ensuring the transparency and accountability of the public administration, it can also offer added value services in sectors that are the country's ticket away from the economic crisis, such as commerce and infrastructures, with the simultaneous promotion of the health and social security services, as well as of services in sectors where Greece presents a comparative advantage (tourism, culture, research) and that could become the vehicle of growth.

The interventions at a legislative, organizational and technical level should create the prerequisites for the collection, organizing and maintenance of data within open repositories, for the free and open form of their distribution, for the possibility of re-using and automatically processing them, for the free use and adoption of methodologies and model metadata. Culture change and the development of the skills of PA human resources emerge as the most crucial factors of all when it comes to promoting the whole project.

This report aims to present:

The main conclusions of the workshop, the proposed adjustments of the draft OGP on open data, the proposals on the Internal Regulation, as well as general principle and policy issues on open data, indicative good practice, suggested legislative and statutory regulations, technological issues, operational and organizational prerequisites, prerequisites for the HR development.

The report will be of interest to:

Public sector officials with the responsibilities of assembling, maintaining, processing, storing, indexing and searching electronic data and files. Operational managers of public administration agencies and their units dealing with organizational and process improvement, Information Executives of public administration agencies, Development agencies of system information and web sites, Software vendors developing web sites, Contractors of related services

1. «Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη»

Η δημόσια διοίκηση για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις και ανάγκες της κοινωνίας καλείται να αποκτήσει ιδιότητες «ανοικτής διοίκησης». Τα θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, διαχείριση, τεκμηρίωση και ανοικτή διάθεση δημοσίων δεδομένων, οι τεχνικές προδιαγραφές, τα μέσα και οι τεχνολογίες αναζήτησης και αξιοποίησης τους αποτελούν βασικό ζητούμενο στην «Κοινωνία της Γνώσης». Οι πολιτικές, κατευθύνσεις, τεχνολογίες, πρότυπα αλλά και θέματα επιχειρησιακής οργάνωσης και ασφάλειας των ανοικτών δεδομένων τίθενται ως άξονες ανάλυσης και είναι καθοριστική η συμμετοχή και συνεργασία όλων.

2. Οργάνωση του Καινοτόμου Εργαστηρίου

Το καινοτόμο εργαστήριο για την «Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη» αποτελεί ένα από τα εργαστήρια καινοτομίας που οργανώνονται και υλοποιούνται από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α, μετά από πρόταση του ΥΔΙΜΗΔ στα πλαίσια ενός ευρύτερου συνόλου καινοτόμων δράσεων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013».

Αποτελεί συγχρόνως αναπόσπαστο κομμάτι μιας φιλόδοξης προσπάθειας για την αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων αλλά και διαχρονικών δυσλειτουργιών της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Βασικό συστατικό της προσπάθειας αυτής είναι η διαβούλευση, αφού τα κύρια εργαλεία των εργαστηρίων είναι η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας και ο ουσιαστικός και γόνιμος διάλογος. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις των εργαστηρίων αποτυπώνονται σε εκθέσεις πολιτικής και επιχειρησιακά σχέδια δράσης.

Σκοπός του εργαστηρίου ήταν να φέρει σε συνεργασία και επικοινωνία φορείς από τη δημόσια διοίκηση, εμπειρογνώμονες, ερευνητές από την πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα καθώς και τον ιδιωτικό τομέα με απώτερο στόχο την διαμόρφωση Σχεδίου Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση αλλά και των απαραίτητων ρυθμίσεων με την προοπτική εφαρμογής των βασικών θεμάτων της στη Διοίκηση.

Στο εργαστήριο παρουσιάστηκαν οι βασικοί άξονες και πολιτικές αναδείχτηκαν προβλήματα και εξετάστηκαν τα θέματα που τέθηκαν με τη μορφή παρατηρήσεων και προτάσεων των συμμετεχόντων. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν αφορούν τόσο γενικά θέματα της Ανοικτής Διακυβέρνησης όσο και ειδικότερα θέματα Ανοικτών Δεδομένων.

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις έχουν στόχο να συμβάλουν στην

- Ανάδειξη των δυνατοτήτων αλλά και περιορισμών για την ανοικτή διάθεση της δημόσια Πληροφορίας
- Οριστικοποίηση της πρότασης σχεδίου δράσης για το Open Government Partnership -OGP¹

Το καινοτόμο εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις το Ε.Κ.Δ.Δ.Α στις 30 Ιανουαρίου 2014.

2.1 Μεθοδολογία Οργάνωσης του Καινοτόμου Εργαστηρίου

Η δράση των καινοτόμων εργαστηρίων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α υλοποιείται με τη διοργάνωση θεματικών εργαστηρίων διαβούλευσης – στρογγυλών τραπέζιων, που κύριο στόχο έχουν, να βοηθήσουν στη δημιουργία μιας κουλτούρας διαλόγου και ελεύθερου προβληματισμού, συγκεντρώνοντας στο ίδιο τραπέζι και διασφαλίζοντας συνθήκες ισότιμης έκφρασης των απόψεων όλων των εμπλεκομένων κάθε προβλήματος. Εντάσσεται στις μεθόδους ποιοτικής έρευνας και σε τεχνικές διαχείρισης ομάδων.

2.1.1 Σχεδιασμός και προετοιμασία εργαστηρίου

Η Υφυπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Δρ. Εύη Χριστοφιλοπούλου απηύθυνε σχετική πρόσκληση στις κεντρικές υπηρεσίες – Υπουργεία προκειμένου να ορίσουν εκπροσώπους για να συμμετέχουν στο εργαστήριο ενώ ταυτόχρονα το Ε.Κ.Δ.Δ.Α προχώρησε, μέσω της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Καινοτομιών, σε πρόσκληση φορέων και ατόμων που η εμπειρία, τεχνογνωσία ή άλλη συμβολή τους θεωρήθηκε σημαντική στο αντικείμενο του εργαστηρίου.

Με απόφαση της αναπληρώτριας του Γενικού Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α συστάθηκε Επιτροπή Επιστημονικής και Οργανωτικής Υποστήριξης αποτελούμενη από τις/τους:

- Παπαστυλιανού Αναστασία, συντονίστρια ΜΟΤΕΚ, ως Συντονίστρια της ομάδας και συντάκτρια του κειμένου πολιτικής,
- Αγγελετοπούλου Καλλιόπη, στέλεχος ΥΑΠ, ως μέλος, καταγραφέα των πρακτικών θεματικού εργαστηρίου και συντάκτρια του κειμένου πολιτικής,
- Δημητρίου Ανδρέας, στέλεχος ΥΑΠ, ως μέλος, καταγραφέα των πρακτικών της ολομέλειας και συντάκτη του κειμένου πολιτικής,
- Δρ Μαραγκό Ηλία, Αναπληρωτή Δ/ντη ΙΝ.ΕΠ, ως μέλος, καταγραφέα των πρακτικών θεματικού εργαστηρίου και συντάκτη του κειμένου πολιτικής,

¹ <http://www.opengovpartnership.org/country/greece>

- Παπαδόπουλο Θεόδωρο, στέλεχος ΥΑΠ, ως μέλος, καταγραφέα των πρακτικών θεματικού εργαστηρίου και συντάκτη του κειμένου πολιτικής,
- Δρ Πλατή Χαράλαμπο, υπεύθυνο σπουδών και έρευνας του ΙΝΕΠ, ως μέλος, καταγραφέα των πρακτικών θεματικού εργαστηρίου και συντάκτη του κειμένου πολιτικής.

Έργο της Επιτροπής ήταν η προετοιμασία υλοποίησης του εργαστηρίου, η επιστημονική επιμέλεια των θεματικών ενοτήτων του, η συγκέντρωση των κειμένων εργασίας από κάθε επί μέρους εργαστήριο, η επεξεργασία τους σε τελική μορφή, καθώς και η διαμόρφωση κειμένου πολιτικής για την βελτίωση της διάθεσης της Δημόσιας Πληροφορίας.

Η Επιτροπή στο διάστημα μέχρι την έναρξη του προγράμματος ήταν επιφορτισμένη με τη διαμόρφωση του προγράμματος, τον καθορισμό των κεντρικών ομιλητών, των συντονιστών καθώς και την κατάρτιση της τελικής λίστας με τους συμμετέχοντες.

2.1.2 Χαρακτηριστικά Εργαστηρίου

Το Καινοτόμο εργαστήριο οργανώθηκε σε επίπεδο Ολομέλειας και σε επίπεδο εργαστηρίων-στρογγυλών τραπεζιών. Δόθηκε επίσης η δυνατότητα υποβολής γραπτών προτάσεων και αποστολής τους εντός προκαθορισμένου χρόνου.

Η δράση όπως υλοποιήθηκε περιλαμβάνει τα κάτωθι χαρακτηριστικά:

- Έγινε μετά από πρόταση του ΥΔΙΜΗΔ και ανταποκρίνεται σε μια σημαντική δημόσια πολιτική και προτεραιότητα
- Υποστηρίζει το σχέδιο Δράσης για τη Διεθνή Πρωτοβουλία OGP που συμμετέχει η χώρα
- Το ΕΚΔΔΑ υποστήριξε την δράση με στελέχη του από την ΜΟΤΕΚ και το ΙΝΕΠ, με επικεφαλής τη συντονίστρια της ΜΟΤΕΚ, επιμέρους συντονιστές και rapporteurs –μέλη του Μητρώου του Κύριου Διδακτικού προσωπικού του ΕΚΔΔΑ- σε κάθε παράλληλο εργαστήριο, τεχνικούς κάλυψης, υπεύθυνο επικοινωνίας, οργανωτικά υπευθύνους, ομάδα μαγνητοφώνησης κλπ.
- Έγινε σε 4 παράλληλα εργαστήρια με συμμετοχή πάνω από 100 στελεχών
- Έγινε σε ζωντανή μετάδοση- live streaming, καταγράφοντας υψηλή παρακολούθηση διότι υπήρξαν 500 περίπου ταυτόχρονοι χρήστες
- Τηρήθηκαν οι πιστοποιημένες διαδικασίες υλοποίησης Καινοτόμων Εργαστηρίων του ΕΚΔΔΑ και τα αντίστοιχα, πρότυπα όπως Περίγραμμα, Πρόγραμμα, προσκλήσεις, δελτίο τύπου, κλπ.
- Υπήρχε συμμετοχή ξένων και ελλήνων εμπειρογνομόνων
- Κρατήθηκαν πρακτικά, οι εργασίες μαγνητοφωνήθηκαν και έγινε απομαγνητοφώνηση και αποδελτίωση

- Συγκεντρώθηκαν και γραπτές προτάσεις μετά το τέλος του εργαστηρίου

2.1.3 Ολομέλεια

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με συνεδρίαση της ολομέλειας, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε συνοπτική παρουσίαση των πολιτικών και κατευθύνσεων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση με έμφαση στα Ανοικτά Δεδομένα καθώς και των βασικών τεχνικών προδιαγραφών και αναγκαίων προτύπων για τα ανοικτά δεδομένα.

Την ολομέλεια του εργαστηρίου συντόνισε η επικεφαλής της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Καινοτομιών του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, Αναστασία Παπαστυλιανού.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών κάθε τραπέζιού στην ολομέλεια ανακοινώθηκαν τα βασικά συμπεράσματα και οι προτάσεις των συμμετεχόντων.

2.1.4 Θεματικά Εργαστήρια-Στρογγυλά Τραπέζια

Διοργανώθηκαν τέσσερα παράλληλα εργαστήρια αντίστοιχα των θεματικών ενότητων και ορίστηκαν οι ρόλοι των συντονιστών και των rapporteurs. Στα εργαστήρια δόθηκε η δυνατότητα ανάπτυξης των απόψεων όλων των συμμετεχόντων, η εξασφάλιση αλληλεπίδρασης και η συνδιαμόρφωση των προτάσεων.

Οι θεματικές ενότητες και οι συντονιστές των επιμέρους εργαστηρίων ήταν οι εξής:

- Οικονομία Εμπόριο, Συντονιστής, Αντώνης Λιανός
- Υποδομές- Γεωχωρική Πληροφορία, Συντονιστής Γιώργος Μαυρομάτης
- Υγεία, Συντονιστής, Χρήστος Μπουρσανίδης
- Τουρισμός-Πολιτισμός, Συντονίστρια, Αναστασία Ζωγράφου

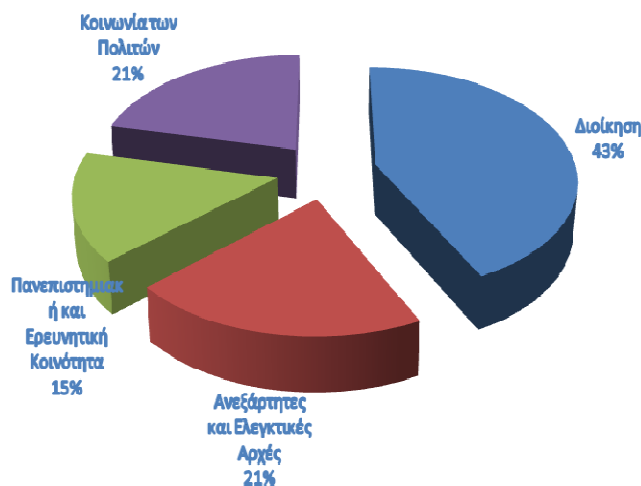
2.1.5 Συμμετέχοντες

Συνολικά στο εργαστήριο συμμετείχαν πάνω από εκατό άτομα (βλ. Παράρτημα) εκπροσωπώντας τη δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση, ανεξάρτητες αρχές, ελεγκτικές αρχές, την πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών. Στις εργασίες συμμετείχαν επίσης ο υπουργός ΥΔΜΗΔ και η υφυπουργός Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Γενικοί Γραμματείς υπουργείων και Πρόεδροι οργανισμών.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων ήταν από φορείς του δημοσίου τομέα, ωστόσο η συμμετοχή και η συμβολή εκπροσώπων της Ακαδημαϊκής Κοινότητας αλλά και οργανώσεων ήταν εξίσου σημαντική (βλ. Πίνακα 1). Σημειωτέα ήταν η συμμετοχή της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία λόγω της κρισιμότητας του

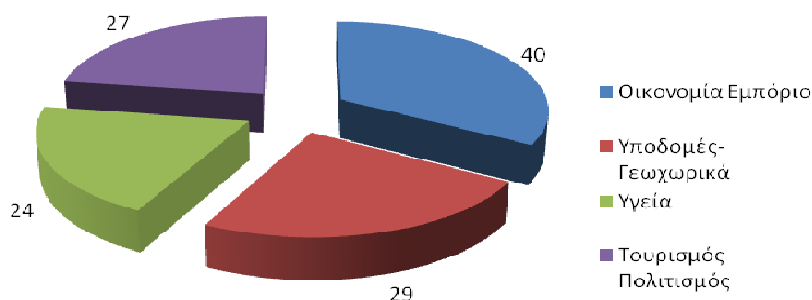
θέματος της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης γενικά και στα ζητήματα πρόσβασης στις Δημόσιες Πληροφορίες. Το εργαστήρι πραγματοποιήθηκε σε ολομέλεια και σε επιμέρους θεματικά στρωγγυλά τραπέζια. Σε κάθε τραπέζι δόθηκε η δυνατότητα συμμετοχής και τοποθέτησης όλων.

Διάγραμμα 1. Κατανομή Συμμετεχόντων ανά Φορέα Προέλευσης

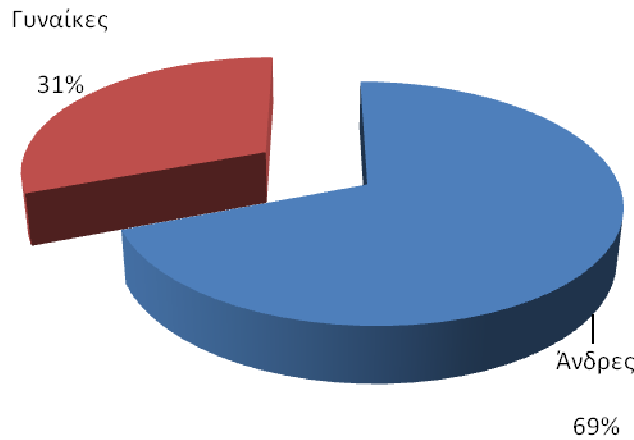
Η προέλευση των συμμετεχόντων δείχνει το ενδιαφέρον και τη διάθεση συμμετοχής κάθε πλευράς και εξασφάλισε σε ικανοποιητικό βαθμό την καταγραφή των διαφορετικών προσεγγίσεων και την καταγραφή ευρύτερων απαιτήσεων και αναγκών που αφορούν το άνοιγμα των δεδομένων.

Διάγραμμα 2. Πλήθος Συμμετεχόντων ανά Θεματικό Τραπέζι

Το πλήθος και η κατανομή των συμμετεχόντων ανά τραπέζι έθεσε τις προϋποθέσεις γόνιμου διαλόγου ανά θεματική ενότητα..

Διάγραμμα 3. Κατανομή Συμμετεχόντων κατά Φύλο

Η εκπροσώπηση των γυναικών ήταν σημαντική παρά τη μικρότερη αναλογικά συμμετοχής τους.

3. Παρουσίαση εργασιών του καινοτόμου εργαστηρίου

3.1 Ολομέλεια

3.1.1 Πολιτικές και Κατευθύνσεις για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης OGP

Η ανάπτυξη μιας λεπτομερώς σχεδιασμένης πολιτικής για την ανοικτή διακυβέρνηση επιβάλλεται να δίνει έμφαση στα συνεργατικά σχήματα για την παραγωγή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, την πρόσβαση και αξιοποίηση των ανοικτών δημόσιων δεδομένων καθώς και τη διαφάνεια και συμμετοχικότητα. Σε αυτό το πλαίσιο ο ρόλος του συγκεκριμένου εργαστηρίου είναι σημαντικός αφού μέσω αυτής της διαδικασίας διαβούλευσης διασφαλίζεται η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, ο διάλογος και ο ελεύθερος προβληματισμός.

Η ηγεσία του ΥΔΙΜΗΔ είναι αποφασισμένη να προωθήσει ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την ανοικτή διακυβέρνηση, η οποία αποτελεί ζήτημα πρωτεύουσας σημασίας. Για το λόγο αυτό η χώρα ήδη από το 2010 συμμετέχει ενεργά στη διεθνή πρωτοβουλία του Open Government Partnership. Οι βασικοί λόγοι για τους οποίους η ανοικτή διακυβέρνηση έχει ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα είναι δύο.

- Ο πρώτος είναι ότι με τις **πολιτικές** της μπορεί να γεφυρώσει το έλλειμμα **εμπιστοσύνης** ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία και τους πολίτες, οι οποίοι απαιτούν περισσότερο από ποτέ διαφάνεια, συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων, έλεγχο και λογοδοσία των πολιτικών. Σε αυτή την κατεύθυνση το ΥΔΙΜΗΔ έχει στηρίξει πολιτικές οι οποίες προωθούν τη διαφάνεια, με

σημαντικότερη τη ΔΙΑΥΓΕΙΑ (η οποία ενισχύθηκε), και σκοπός είναι να ενισχυθούν ακόμα περισσότερο οι μηχανισμοί διαβούλευσης στη λογική του OpenGov².

- Ο δεύτερος λόγος είναι ότι τα **ανοικτά δεδομένα** μπορούν να αποτελέσουν έναν ουσιαστικό **καταλύτη** για την **ανάπτυξη**. Υπάρχει πολύ πληροφορία διαθέσιμη μέσα σε κλειστά σιλό του δημοσίου η οποία αν καταστεί ανοικτή και προσβάσιμη μπορεί να αποτελέσει έναν πραγματικό καταλύτη ανάπτυξης.

Το αναπτυξιακό όφελος θα επέλθει όχι απλά από την ανοικτή διάθεση των δεδομένων, αλλά από τη δυνατότητα (νομική και τεχνική) επεξεργασίας τους. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθεί προστιθέμενη αξία, οι επιχειρήσεις θα μπορούν να καινοτομήσουν και να παράγουν πλούτο και η ζωή των πολιτών θα διευκολυνθεί σημαντικά. Για να επιτευχθεί λοιπόν το μέγιστο δυνατό όφελος η δέσμευση της Ελλάδας ως μέλος του OGP είναι να μεταβεί σε μια ανοικτή πολιτική δεδομένων στην οποία τα δεδομένα θα είναι ανοικτά εκ προοιμίου (open by default). Όλα τα δεδομένα θα είναι ανοικτά και προς επεξεργασία, εξαιρώντας δεδομένα που αφορούν την εθνική ασφάλεια καθώς και αυτά που αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Σημαντικό είναι να εξασφαλιστεί βέβαια (σε συνεργασία με τις ανεξάρτητες αρχές όπως η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, ο Γενικός Επιθεωρητής κ.λπ.) ότι δεν θα γίνεται κατάχρηση του δικαιώματος της εξαίρεσης από την ανοικτή διάθεση και επεξεργασία. Το ΥΔΙΜΗΔ θα εκδώσει σύντομα σχετική υπουργική απόφαση, το σχέδιο της οποίας θα αποσταλεί σε όλους τους συμμετέχοντες για παρατηρήσεις, πριν ξεκινήσει η δημόσια διαβούλευση. Πρόθεση επίσης του Υπουργείου είναι η συνεργατική δημιουργία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το OGP.

Τέλος η κυβέρνηση έχει ξεκινήσει διαδικασίες για την ανοικτή διάθεση δεδομένων μέσω της ιστοσελίδας data.gov.gr, και το ΥΔΙΜΗΔ έχει συνεισφέρει σε αυτή την προσπάθεια παρέχοντας δεδομένα από τη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στοιχεία απασχόλησης για τον δημόσιο τομέα.

Η Ελλάδα στα πλαίσια συμμετοχής της στην πρωτοβουλία του OGP θα πρέπει να αντλήσει καλά παραδείγματα και πρακτικές από άλλες χώρες, αλλά και να δώσει η ίδια καλά παραδείγματα της προσπάθειάς της. Το ΥΔΙΜΗΔ θα είναι καταλύτης σε αυτή την διαδικασία ενθαρρύνοντας τα άλλα υπουργεία και τους δημόσιους φορείς να συμμετέχουν.

---

² www.opengov.gr

3.1.2 Ανοικτά Δεδομένα: Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο των προσπαθειών για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης έχει αναγνωρίσει τα ανοικτά δεδομένα ως μια πολύ σημαντική παράμετρο. Η συζήτηση και η προσπάθεια για τα ανοικτά δεδομένα βέβαια δεν περιορίζονται μόνο στην ανοικτή διάθεση των δεδομένων, αλλά και στη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησής τους, προκειμένου να παραχθεί προστιθέμενη αξία.

Βασικό ζήτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναδειχθεί το πέρασμα από τα «Εθνικά Κλειστά Έγγραφα» στα «Ανοικτά Ευρωπαϊκά Δεδομένα». Η μετάβαση δηλαδή από τα έγγραφα στα δεδομένα, από τα κλειστά στα ανοικτά και από το μοίρασμα της πληροφορίας σε εθνικό επίπεδο στο μοίρασμα της πληροφορίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η πορεία μετάβασης δεν είναι απλή και εύκολη, έχει πολλά προβλήματα που πρέπει να υπερκεραστούν και θα χρειαστεί πολύς χρόνος.

Το πρώτο στάδιο της αυτής της προσπάθειας αφορά την μετάβαση από τα έγγραφα στα δεδομένα. Τα έγγραφα είναι κλειστά εξ' ορισμού όχι μόνο εξαιτίας τεχνικών περιορισμών που αφορούν στην πρόσβαση, αναζήτηση, ταξινόμηση και ευρετηρίασή τους, αλλά και λόγω κουλτούρας. Η πρόσβαση σε δημόσια πληροφορία μπορεί να είναι μια πολύ δύσκολη και κοπιώδης διαδικασία. Θα πρέπει να εντοπιστεί ο κάτοχος (owner) ή οι κάτοχοι της πληροφορίας, να δοθεί πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα και να συσχετιστεί η πληροφορία που αυτά περιέχουν. Το πρόβλημα γίνεται ακόμα μεγαλύτερο αν ληφθούν υπόψη η κλειστή οργάνωση της πληροφορίας στους φορείς του Δημοσίου, όπου η οριζόντια ανταλλαγή πληροφορίας είναι εξαιρετικά δύσκολη, αλλά και τα κόστη που αυτή η προσπάθεια συνεπάγεται. Με την χρήση της τεχνολογίας είναι εφικτή η αποθήκευση, αναζήτηση και ανάκτηση της πληροφορίας χωρίς να απαιτείται η παραγωγή έγχαρτων πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων. Αυτή η λογική συνεπάγεται την μετάβαση από την εγγραφοκεντρική διοίκηση στην διοίκηση γύρω από τα δεδομένα και οδηγεί σε αλλαγές σε πολλά επίπεδα, θεσμικά, οργανωσιακά και κουλτούρας.

➤ Οφέλη

Η μετάβαση από κλειστά σε ανοικτά δεδομένα οδηγεί σε μια σειρά από οφέλη:

- **Διαφάνεια:** Το πρώτο όφελος που αποκομίζουν πολίτες και επιχειρήσεις είναι η διαφάνεια.
- **Προστιθέμενη αξία:** Το δεύτερο όφελος είναι η δημιουργία προστιθέμενης αξίας, αφού διαθέτοντας ανοικτά τα δεδομένα η κοινωνία, η επιχειρηματικότητα, οι ερευνητές θα τα αξιοποιήσουν προκειμένου να δημιουργήσουν χρήσιμες υπηρεσίες. Κι επειδή δεν είναι δυνατό εκ των προτέρων να οριστεί ποια πληροφορία είναι χρήσιμη ή όχι και τι προστιθέμενη αξία μπορεί να έχει, θα

πρέπει να ακολουθηθεί η λογική των ανοικτών δεδομένων εξ' ορισμού (by default).

- **Προώθηση Επιστημονικής Έρευνας:** Το τρίτο όφελος έχει να κάνει με την προώθηση της επιστημονικής έρευνας, αφού τα δεδομένα είναι βασικό προαπαιτούμενο.
- **Τεκμηρίωση και Βελτίωση Διαδικασιών Λήψης Απόφασης:** Το τέταρτο όφελος έχει να κάνει με τη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αφού όσο περισσότερα είναι τα διαθέσιμα δεδομένα τόσο πιο τεκμηριωμένη είναι η απόφαση (evidence-based policy).
- **Επιτελικός Συντονισμός Συνεργασία:** Το τελευταίο όφελος είναι η συνεργασία. Ανοίγοντας τα δεδομένα είναι δυνατός ο καλύτερος επιτελικός συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ φορέων, και όχι μόνο στο επίπεδο των φορέων αλλά και εσωτερικά (γενικές διευθύνσεις, διευθύνσεις, τμήματα, κ.λπ.).

➤ **Απαραίτητα Χαρακτηριστικά Ανοικτών Δεδομένων**

Για τη μετάβαση από εθνικά σε ευρωπαϊκά ανοικτά δεδομένα (Ευρωπαϊκό Οικοσύστημα Δεδομένων) θα πρέπει να πληρούνται κάποια βασικά χαρακτηριστικά:

- **Ελεύθερη και Ανοικτή μορφή δεδομένων (non-proprietary).** Τα δεδομένα θα πρέπει να είναι σε μορφή προσβάσιμη από όλους, ανεξάρτητα από συγκεκριμένες πλατφόρμες και λογισμικό.
- **Επαναχρησιμοποιήσιμα και αυτόματα επεξεργάσιμα (reusable, machine readable) δεδομένα.** Τα ανοικτά δεδομένα θα πρέπει να είναι επαναχρησιμοποιήσιμα και αυτόματα επεξεργάσιμα (reusable, machine readable). Ανοικτά διαθέσιμα δεδομένα σε μορφές οι οποίες δεν επιτρέπουν την αυτοματοποιημένη επεξεργασία από υπολογιστή (π.χ. pdf) δεν προσφέρουν ουσιαστικό όφελος στην προσπάθεια για εξαγωγή χρήσιμης πληροφορίας.
- **Ελεύθερη άδεια χρήσης (license free).** Τα δεδομένα θα πρέπει να είναι ελεύθερα προς χρησιμοποίηση ακόμα και για εμπορικούς σκοπούς και η επίσημη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι προς αυτή την κατεύθυνση. Κάθε φορέας που διαθέτει δημόσια δεδομένα θα πρέπει να ξεκαθαρίζει ποια είναι η άδεια χρήσης αυτών των δεδομένων, προκειμένου να αποφεύγονται οι δικαστικές διαμάχες αλλά και για να μην αποθαρρύνονται οι πολίτες και οι επιχειρήσεις στο να χρησιμοποιήσουν αυτά τα δεδομένα.

➤ **Οργάνωση και Διατήρηση Δεδομένων**

Η οργάνωση των ανοικτών δεδομένων είναι επίσης ένα πολύ σημαντικό ζήτημα. Τα δεδομένα παγκοσμίως οργανώνονται σε σύνολα (Datasets), προσφέρονται σε συγκεκριμένες μορφές (formats) (π.χ. csv, xml, rdf) και δημοσιεύονται σε

καταλόγους δεδομένων (data catalogues) γύρω από τους οποίους αναπτύσσονται μια σειρά από υπηρεσίες. Η δημιουργία ενός οικοσυστήματος γύρω από αυτά τα δεδομένα προκειμένου από τη χρήση τους να είναι δυνατή η παραγωγή προστιθέμενης αξίας έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη των open data portals (διαδικτυακές πύλες ανοικτών δεδομένων). Αυτή τη στιγμή υπάρχουν περισσότερα από 260 open data portals σε όλο τον κόσμο (περισσότερα από 150 μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση), σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό, αλλά και διεθνών οργανισμών όπως Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ηνωμένων Εθνών, κ.λπ.), τα οποία συνεχώς αυξάνονται και στα οποία προστίθενται νέα σύνολα δεδομένων.

➤ **Πρότυπα Μεταδεδομένων (metadata standards)**

Το πρόβλημα που προκύπτει από την χρήση των data portals είναι ο κατακερματισμός της πληροφορίας. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος έχει δημιουργηθεί το Pan-European portal το οποίο παρέχει πρόσβαση στα ανοικτά δεδομένα που διαθέτουν τα Ευρωπαϊκά data portals από ένα σημείο. Επιπλέον υποστηρίζει την έρευνα με το Horizon 2020, και προωθεί αποφασιστικά το θέμα των προτύπων μεταδεδομένων (metadata standards), το οποίο είναι πολύ σημαντικό για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικοσυστήματος Δημοσίων Δεδομένων. Ακόμα δημιουργήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την DG Connect και το Publications Office ένα νέο πρότυπο (DCAT Application profile for data portals in Europe ,DCAT-AP) για την περιγραφή συνόλων δεδομένων και την καλύτερη αναζήτησή τους στα Ευρωπαϊκά data portals. Στα πλαίσια μάλιστα του Open Data Support project γίνεται προσπάθεια δημιουργίας μιας υποδομής με κεντρικό σημείο το Pan-European data portal για την αναζήτηση στα Ευρωπαϊκά data portals. Έχει δημιουργηθεί pilot και prototype, και το πλάνο είναι αυτό το πιλοτικό να μετεξελιχθεί σε υποδομή του Connecting Euro Facility. Το μόνο που ζητείται από τα κράτη-μέλη όσον αφορά το DCAT-AP είναι να προχωρήσουν σε μικρή υλοποίηση για τη δημοσιοποίηση των δεδομένων με αυτό το format. Η ζητούμενη υλοποίηση για το DCAT-AP δεν παρεμβαίνει στην υποδομή για τα ανοικτά δεδομένα των χωρών-μελών.

➤ **Οδηγία για την Επαναχρησιμοποίηση πληροφορίας του δημοσίου τομέα (PSI)**

Σε επίπεδο στρατηγικής η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την ευαισθητοποίηση των κρατών-μελών στο άνοιγμα των δεδομένων. Μέσα στο 2013 έγινε η αναθεώρηση της οδηγίας για τη επαναχρησιμοποίηση πληροφορίας του δημοσίου τομέα (PSI), η οποία πρέπει μέχρι τον Ιούλιο του 2015 να έχει εφαρμοστεί από όλα τα κράτη-μέλη. Δύο από τα πιο σημαντικά θέματα που διαχειρίζεται αυτή η οδηγία είναι η

επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων και η διαχείριση δεδομένων πολιτιστικής κληρονομιάς (σύστημα Europeana).

➤ **Open data portal της ΕΕ**

Ακόμα από τον Δεκέμβρη του 2013 λειτουργεί κανονικά το open data portal της ΕΕ με περισσότερα από 6.500 σύνολα δεδομένων, διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες και κάνοντας χρήση προτύπων διαλειτουργικότητας.

➤ **Open by default**

Πρωτοπόρες στα ανοικτά δεδομένα παραμένουν οι ΗΠΑ αφού ήδη από τον Μάιο του 2013 έχουν πραγματοποιήσει το open by default. Η Ευρώπη επίσης πρωτοπορεί λαμβάνοντας σημαντικές πρωτοβουλίες, ενώ ακόμα και η G8 υιοθέτησε πρόσφατα ένα φιλόδοξο open data charter για τα ανοικτά δεδομένα. Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες σε παγκόσμιο επίπεδο δείχνουν ότι τα ανοικτά δεδομένα είναι ψηλά στην ατζέντα, είναι σημαντικό θέμα και πρέπει κάθε χώρα ξεχωριστά να συμμετέχει στην συζήτηση και την προσπάθεια.

3.1.3 Τεχνολογίες και Εφαρμογές στα Ανοικτά Διασυνδεδεμένα Γεωχωρικά Δεδομένα

Σε όλα τα open data portals πολλά από τα σύνολα δεδομένων που δημοσιεύονται αφορούν γεωχωρικά δεδομένα τα οποία διαχειρίζονται χαρτογραφικοί οργανισμοί. Στην Ελλάδα υπάρχει το data portal geodata.gov.gr το οποίο δημιουργήθηκε από το ερευνητικό κέντρο ΑΘΗΝΑ. Με αυτές τις υποδομές αλλά και προσπάθειες από μεγάλες εταιρείες όπως η Google και η Microsoft δημιουργούνται συνεχώς πολλές χρήσιμες εφαρμογές με βάση τα ανοικτά γεωχωρικά δεδομένα.

➤ **Τεχνολογίες σημασιολογικής και εννοιολογικής διασύνδεσης**

Παρά το γεγονός ότι τα δεδομένα όλο και περισσότερο πλέον είναι ανοικτά, τα κλειστά σιλό παραμένουν. Οι τεχνολογίες σημασιολογικού παγκόσμιου ιστού των διασυνδεδεμένων δεδομένων είναι απαραίτητες προκειμένου να αποκτηθεί σημασιολογική και εννοιολογική κατανόηση για τα σύνολα δεδομένων, καθώς και να επιτευχθεί η διασύνδεσή τους.

Οι τεχνολογίες που υποστηρίζουν τη σημασιολογική και εννοιολογική διασύνδεση ανάμεσα σε σύνολα δεδομένων υπάρχουν (RDF, SPARQL, κλπ.) και βοηθούν στη μετάβαση από το ένα σύνολο δεδομένων στο άλλο.

➤ **Πιλοτικές Εφαρμογές**

Στα πλαίσια ερευνητικών προσπαθειών έχει δημιουργηθεί ένα ερευνητικό και πειραματικό data portal στο οποίο δημοσιεύονται διασυνδεδεμένα σύνολα δεδομένων για γεωχωρική πληροφορία. Επιπλέον έχουν αναπτυχθεί σε αυτό εφαρμογές, υπάρχει η δυνατότητα υποβολής επερωτήσεων και η απεικόνιση με γραφικό τρόπο (π.χ. σε Google maps).

Στα πλαίσια δύο ερευνητικών έργων, του TELEIOS και του LEO, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Data Value Chain Unit της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν αναπτυχθεί διάφορες εφαρμογές με βάση τα ανοικτά γεωχωρικά δεδομένα. Μια από αυτές είναι η παρακολούθηση πυρκαγιών σε πραγματικό χρόνο με δεδομένα που λαμβάνονται από δορυφόρο. Άλλη εφαρμογή που έχει αναπτυχθεί αφορά τη διαχρονική καταγραφή των καμένων εκτάσεων, όπου στην ουσία έχει δημιουργηθεί ένας άτλαντας με όλες τις καμένες εκτάσεις τα τελευταία 30 χρόνια και έτσι είναι δυνατός ο υπολογισμός στατιστικών, η σύγκριση datasets και η εξαγωγή σημαντικών περιβαλλοντικών πληροφοριών. Μια ακόμα εφαρμογή στα πλαίσια του προγράμματος LEO αφορά τη γεωργία ακριβείας, ενώ αναπτύσσονται και άλλες εφαρμογές στα πλαίσια του έργου MELODIES που έχουν να κάνουν με inventories, urban accounting, land management και άλλα.

Μεγάλο τμήμα του ερευνητικού αυτού έργου είναι η λήψη δεδομένων από χρήστες και η ανοικτή διάθεσή τους με τις τεχνολογίες των ανοικτών διασυνδεδεμένων δεδομένων ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από άλλους. Αυτό σημαίνει ότι η στρατηγική που προωθείται από το ΥΔΙΜΗΔ για τα ανοικτά δεδομένα είναι πολύ σημαντική για την προώθηση της ερευνητικής προσπάθειας πάνω στα ανοικτά δεδομένα.

3.1.4 Προβληματισμοί

➤ Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ανάπτυξη των κωδικοποιήσεων

Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αν και δεν έχουν ξεπεραστεί τα προβλήματα των κάθετων δομών, έχει γίνει κατανοητό πόσο σημαντική είναι η διαχείριση των προτύπων μεταδεδομένων. Μεταξύ των ενεργειών που έχουν γίνει είναι η δημοσιοποίηση ενός white paper της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το συγκεκριμένο θέμα, ενώ έχει συσταθεί ένα inter-service metadata management committee, και έχει οριστεί ότι το Publications Office θα αποτελέσει το hub που θα συγκεντρώνει όλα τα metadata standards της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Όσον αφορά τη διασύνδεση που μπορεί να υπάρχει ανάμεσα στο DCAT-AP και στην κοινοτική οδηγία INSPIRE για τα γεωχωρικά δεδομένα, τονίστηκε ότι είναι εντελώς ανεξάρτητα. Το DCAT-AP είναι ένα format το οποίο τοποθετείται ένα επίπεδο πάνω από το INSPIRE για την περιγραφή συνόλων δεδομένων. Στο εσωτερικό του το

INSPIRE χρησιμοποιεί τα δικά του πρότυπα δεδομένων τα οποία δεν επηρεάζονται από το DCAT-AP, το οποίο προς το παρόν είναι μια καλή πρακτική που προωθείται.

➤ Πρόσβαση

Είναι σημαντική η εξασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στα ανοικτά δεδομένα και η ανάπτυξη ιδιαίτερων δεξιοτήτων που μπορεί να απαιτούνται από τους πολίτες διότι οι τεχνολογίες των ανοικτών διασυνδεδεμένων δεδομένων δεν έχουν ακόμα ωριμάσει. Ανώτερος στόχος είναι αυτές οι τεχνολογίες να οδηγήσουν σε απλές διεπαφές χρήστη, χωρίς να απαιτούνται ιδιαίτερες δεξιότητες.

3.1.5 Συμπεράσματα Ολομέλειας

Στόχος της ολομέλειας ήταν η παρουσίαση των πολιτικών, αλλά και των Ευρωπαϊκών προσεγγίσεων για τα ανοικτά δεδομένα, όσο και η προσέγγιση εφαρμογής τους από την ερευνητική κοινότητα.

➤ **Ύπαρξη Πολιτικής Βούλησης.** Η ηγεσία του ΥΔΙΜΗΔ είναι αποφασισμένη να προωθήσει ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την ανοικτή διακυβέρνηση

➤ Σκοπός

- να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία και τους πολίτες,
- τα ανοικτά δεδομένα να αποτελέσουν καταλύτη για την ανάπτυξη.

➤ Στόχοι

- Η μετακίνηση από τα έγγραφα στα δεδομένα.
- Η μετακίνηση από τα κλειστά δεδομένα στα ανοικτά.
- Η μετάβαση από το μοίρασμα της πληροφορίας σε εθνικό επίπεδο στο μοίρασμα της πληροφορίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Αξιοποίηση καλών εφαρμογών και πρακτικών από άλλες χώρες.
- Δημιουργία εθνικών καλών παραδειγμάτων.

➤ Απαιτήσεις

- **Open by default.** Όλα τα δεδομένα πρέπει να είναι ανοικτά, εξαιρώντας αυτά που αφορούν την εθνική ασφάλεια, καθώς και αυτά που αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.
- **Επιχειρησιακή Ικανότητα.** Το ΥΔΙΜΗΔ θα είναι καταλύτης στη διαδικασία ενθαρρύνοντας τα άλλα υπουργεία και τους δημόσιους φορείς να συμμετέχουν προχωρώντας σε πρώτη φάση στα ακόλουθα:
  - Έκδοση υπουργικής απόφασης για να καταστούν τα δεδομένα open by default.
  - Συνεργατική δημιουργία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το OGP.
- **Κυβερνητικό portal.** Η κυβέρνηση έχει ξεκινήσει διαδικασίες για την ανοικτή διάθεση δεδομένων μέσω της ιστοσελίδας data.gov.gr

- **Συναίνεση/Συνεργασία.** Υιοθέτηση συνεργατικών διαδικασιών για την ανάπτυξη της πολιτικής για την ανοικτή διακυβέρνηση.
- **Οφέλη**

Η μετάβαση από κλειστά σε ανοικτά δεδομένα οδηγεί σε μεγαλύτερη **Διαφάνεια, Προστιθέμενη Αξία, Προώθηση της Επιστημονικής Έρευνας, Τεκμηρίωση και βελτίωση Αποφάσεων.**
- **Προϋποθέσεις**
  - Ελεύθερη και Ανοικτή μορφή δεδομένων (non-proprietary).
  - Επαναχρησιμοποιήσιμα και αυτόματα επεξεργάσιμα (reusable, machine readable) δεδομένα.
  - Ελεύθερη άδεια χρήσης (license free).
  - Οργάνωση και Διατήρηση Δεδομένων σε Open data portal.
  - Υιοθέτηση προτύπων μεταδεδομένων (metadata standards).
  - Απαιτείται ανάπτυξη ιδιαίτερων δεξιοτήτων μέχρι οι τεχνολογίες να οδηγήσουν σε απλές διεπαφές χρήστη, χωρίς να απαιτούνται ιδιαίτερες δεξιότητες.
- **Συστάσεις**
  - Εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας για την επαναχρησιμοποίηση πληροφορίας του δημοσίου τομέα (PSI).
  - Απαραίτητες οι τεχνολογίες σημασιολογικής και εννοιολογικής διασύνδεσης.
  - Αξιοποίηση Ερευνητικών Εφαρμογών και Καλών Εφαρμογών από τη Διεθνή Κοινότητα.
  - Ενημέρωση και Εκπαίδευση.
  - Εξασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στα ανοικτά δεδομένα.
  - Αξιοποίηση του DCAT-AP για την περιγραφή συνόλων δεδομένων.
- **Επισημάνσεις**
  - Δεν έχουν ξεπεραστεί τα προβλήματα των κάθετων δομών.

3.2 Στρογγυλά Τραπέζια-Θεματικά Εργαστήρια

3.2.1 Οικονομία και Εμπόριο

3.2.1.1 Υφιστάμενη Κατάσταση

Τα τελευταία χρόνια έγιναν σημαντικές προσπάθειες για το άνοιγμα οικονομικών δεδομένων του δημοσίου τομέα. Όλες οι αποφάσεις της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών, αναρτώνται υποχρεωτικά στο πρόγραμμα Διαύγεια και είναι διαθέσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη. Το API του προγράμματος προσφέρει δομημένη πρόσβαση σε όλο το εύρος της διοικητικής πληροφορίας, επιτρέποντας έτσι τη δημιουργία εφαρμογών προστιθέμενης αξίας. Παρόλα αυτά υπάρχουν πολλά δεδομένα οικονομικού – εμπορικού χαρακτήρα που μένουν ανεκμετάλλευτα.

Ένα σύνολο πληροφοριακών συστημάτων παράγουν και διαχειρίζονται μεγάλο όγκο πληροφορίας ακόμα και ιδιαίτερου οικονομικού ενδιαφέροντος και η πληροφορία αυτή παραμένει κλειδωμένη και δεν διατίθεται με ανοιχτά μηχαναγνώσιμα πρότυπα. Τέτοια πληροφοριακά συστήματα είναι για παράδειγμα:

- Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)
- Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ)
- Το πληροφοριακό σύστημα και τα σύνολα δεδομένων της Εθνικής Στατιστικής Αρχής
- Το πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης του ΕΣΠΑ
- Το μητρώο νομικών προσώπων της ΓΓΠΣ
- Τα στοιχεία μισθοδοσίας από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών
- Το παρατηρητήριο τιμών ιδιωτικών σχολείων

Ειδική προσοχή απαιτείται στα δεδομένα που εμπίπτουν στις προβλέψεις του φορολογικού απορρήτου. Επισημάνθηκε ότι ο περιορισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων αφορά μόνο τα φυσικά πρόσωπα και όχι τα νομικά.

3.2.1.2 Προβληματισμοί

Έλλειψη Θεσμικού Πλαισίου Διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας

Η έλλειψη ενός ξεκάθਾਰου θεσμικού πλαισίου συνιστά αρνητικό παράγοντα. Απαιτείται ξεκάθαρο πλαίσιο που να «ανάβει το πράσινο φως» στους υπαλλήλους για την διάθεση της δημόσιας πληροφορίας. Είναι χαρακτηριστική η διατύπωση

ότι «έχουμε φτάσει στο σημείο για να ανοίξουμε δεδομένα να θέλουμε υπουργική απόφαση».

Όχι καλή Ποιότητα Δεδομένων

Ιδιαίτερο πρόβλημα είναι η «ποιότητα των δεδομένων» καθώς είναι συχνό το φαινόμενο φορέων που επιλέγουν τη δημοσιοποίηση των οικονομικών τους στοιχείων με διαφορετικούς τρόπους, όπως οικονομικές αναφορές (εφαρμογές), αρχεία pdf, αρχεία excel, σκαναρισμένοι πίνακες κ.α.

Έλλειψη έγκυρων μητρώων

Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελεί η έλλειψη έγκυρων μητρώων τα οποία θα επέτρεπαν την διασύνδεση μεταξύ συνόλων δεδομένων.

Έλλειψη Πολιτικής για Προσδιοριστές πόρων

Είναι σημαντική η έλλειψη μιας συνεπούς πολιτικής για τους προσδιοριστές πόρων (URIs).

Αδυναμία Ενιαίας Παροχής και Πρόσβασης

Στην Ελλάδα παρατηρείται δυσκολία πρόσβασης στα ανοιχτά οικονομικά δεδομένα. Τα δεδομένα αυτά, όταν είναι διαθέσιμα, βρίσκονται διάσπαρτα σε διάφορες κρατικές ιστοσελίδες όπως του Υπουργείου Οικονομικών, του ΓΛΚ, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, αλλά και στις ιστοσελίδες του κάθε φορέα ξεχωριστά. Μέχρι πρόσφατα ήταν αδύνατη η συγκέντρωση όλων αυτών των δεδομένων σε έναν χώρο. Πλέον, με την έναρξη της πιλοτικής λειτουργίας του data.gov.gr, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να είναι εφικτό. Ωστόσο η ελεύθερη διάθεση οικονομικών δεδομένων του δημοσίου, ουσιαστικά εξακολουθεί να μην υφίσταται στην χώρα μας.

3.2.1.3 Προοπτικές και Προτάσεις

Για να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω προβλήματα προτείνεται ένα σύνολο παρεμβάσεων τόσο σε θεσμικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο, προκειμένου:

- a. να εμπλουτιστεί το σύνολο των ανοιχτά διαθέσιμων δημοσίων δεδομένων
- b. να εξασφαλιστεί η ποιότητα των δεδομένων
- c. να εξασφαλιστεί η συνεχής ανανέωση και επικαιροποίησή τους

Οι παρεμβάσεις αυτές αφορούν συγκεκριμένες πτυχές και παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω. Πέραν όμως των συγκεκριμένων θεσμικών και οργανωτικών προβλημάτων που εντοπίστηκαν και για τα οποία προτείνονται λύσεις, κατά την διάρκεια της συζήτησης αναδείχθηκαν και κάποια γενικά, διαχρονικά ζητήματα (όπως η έλλειψη συνέχειας και εξωστρέφειας στη Δημόσια Διοίκηση) που

επηρεάζουν την εξεταζόμενη πολιτική για τα ανοιχτά δεδομένα. Οι λύσεις στα προβλήματα αυτού του τύπου σχετίζονται με τα βήματα που πρέπει να γίνουν ώστε να αλλάξει η κουλτούρα της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης. Τα βήματα περιστρέφονται γύρω από θέματα εκπαίδευσης, σωστής εκμετάλλευσης του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού και ανάπτυξης ενός Διυπουργικού κλάδου Πληροφορικής στην Ελλάδα.

Στο τέλος της παρούσας ενότητας, παρουσιάζονται οι δεσμεύσεις των συμμετεχόντων όσων αφορά το άνοιγμα δεδομένων «Οικονομικού – Εμπορικού» χαρακτήρα.

➤ Προτεινόμενες Οργανωτικές Παρεμβάσεις

Οργάνωση και Επιχειρησιακή Λειτουργία Αποθετηρίου

Για την ανάρτηση της πληροφορίας προτείνεται αυτή να γίνεται ταυτόχρονα στο δικτυακό τόπο του κάθε φορέα και στο κεντρικό αποθετήριο δημοσίων δεδομένων (data.gov.gr).

Για την καλύτερη λειτουργία του αποθετηρίου δημοσίων ανοιχτών δεδομένων data.gov.gr, προτείνεται αυτό να ενταχθεί επιχειρησιακά στα πλαίσια μιας οργανωτικής δομής του ΥΔΙΜΗΔ. Η δομή θα πρέπει να έχει την οριζόντια οργανωτική και τεχνολογική ευθύνη για την υλοποίηση της πολιτικής δημόσιας πληροφορίας και ανοιχτών δεδομένων. Η μονάδα αυτή πέρα από την λειτουργία του αποθετηρίου μπορεί να είναι υπεύθυνη και για γενικότερα ζητήματα διαφάνειας καθώς και για τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της πολιτικής δημόσιας πληροφορίας σε όλο το εύρος της Δημόσιας Διοίκησης. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της μπορεί να περιλαμβάνονται:

- η κατάρτιση και επικαιροποίηση των βασικών αρχών και πλαισίων που αφορούν την διάθεση δημόσιας πληροφορίας,
- ο καθορισμός ποσοτικά μετρήσιμων στόχων για την πορεία διάθεσης δημοσίων δεδομένων,
- ο συντονισμός και η επίβλεψη του ανθρώπινου δικτύου (σε όλο το εύρος της δημόσιας διοίκησης) που σχετίζεται με θέματα που αφορούν την πρόσβαση στην δημόσια πληροφορία,
- η επιχειρησιακή λειτουργία και η τεχνολογική υποστήριξη του κεντρικού αποθετηρίου δημοσίων δεδομένων (data.gov.gr)
- και η προετοιμασία και διεξαγωγή των δημοσίων διαβουλεύσεων που αφορούν την δημόσια πληροφορία.

➤ Προτεινόμενες Θεσμικές Παρεμβάσεις

Προκειμένου να αποσαφηνιστούν γκρίζες ζώνες και να ενισχυθεί περαιτέρω το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο που διέπει την διάθεση δημόσιας πληροφορίας, προτείνεται ένα σύνολο θεσμικών παρεμβάσεων προκειμένου

- Να ενισχυθεί ο ρόλος του Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, σε σχέση με την αρμοδιότητα του να εξετάζει προσφυγές που αφορούν στην άρνηση δημοσιών υπηρεσιών να παράσχουν πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες.
- Να δημιουργηθεί ένα ξεκάθαρο καθεστώς αδειοδότησης των δημοσίων δεδομένων με την κατάρτιση ενός πλαισίου αδειοδότησης δημόσιας πληροφορίας.
- Προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η εξαγγελία για πολιτική “Open by default” προτείνεται η όποια θεσμική παρέμβαση να συνοδευτεί και με την πρόβλεψη για προϋποθέσεις και κριτήρια στα έργα ΤΠΕ , που σχετίζονται με την διάθεση δημόσιας πληροφορίας. Ο ανάδοχος κάθε νέου έργου ΤΠΕ θα πρέπει να καταθέτει μελέτη διάθεσης ανοιχτών δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψιν του την δυνατότητα ανωνυμοποίησης στις περιπτώσεις όπου τα δεδομένα δεν είναι δυνατόν να διατεθούν ακατέργαστα.
- Πρόβλεψη για ένταξη κριτηρίων ελέγχου εφαρμογής και διάθεσης ανοικτών δεδομένων, μελετών ερευνών κλπ. στις ελεγκτικές δημοσιονομικές αρχές πχ. ΕΔΕΛ

➤ Προτεινόμενες πολιτικές δημοσίευσης

• *Δημοσίευση Πρωτογενών Δεδομένων*

Οι δημόσιες υπηρεσίες, χρησιμοποιώντας δεδομένα που έχουν στην κατοχή τους, συχνά παράγουν και δημοσιεύουν αναφορές, διαγράμματα και αναλύσεις, τα οποία παρόλο που είναι χρήσιμα και έχουν αξία για την κοινωνία, συνήθως περιέχουν ένα υποσύνολο μόνο της πληροφορίας που υπάρχει πίσω από τα δεδομένα. Είναι σημαντικό, μαζί με την επεξεργασμένη πληροφορία να δημοσιεύουν και τα πρωτογενή σύνολα δεδομένων πάνω στα οποία στηρίχθηκαν, σε ακατέργαστη μορφή, με ανοιχτά και μηχανικά κατανοητά πρότυπα, έτσι ώστε η ενεργή κοινότητα των εμπειρων τεχνολογικά χρηστών να μπορεί να τα αξιοποιήσει, με διαφορετικούς και πιο καινοτόμους τρόπους. Ο όρος «ακατέργαστα δεδομένα» αναφέρεται στα δεδομένα εκείνα που είναι πρωτογενή, δηλαδή δεν έχουν υποστεί κανενός είδους επεξεργασία που μειώνει την πληροφοριακή τους αξία.

• *Αμεσότητα*

Τα δεδομένα που δημοσιεύονται από την κυβέρνηση πρέπει να είναι διαθέσιμα στο κοινό όσο το δυνατόν πιο σύντομα. Όποτε είναι δυνατό, η πληροφορία που

συλλέγεται πρέπει να δημοσιεύεται αμέσως μετά τη συγκέντρωση και συλλογή της. Προτεραιότητα πρέπει να δίνεται σε δεδομένα των οποίων η χρήση είναι χρονικά ευαίσθητη. Ενημερώσεις πληροφορίας σε πραγματικό χρόνο θα μεγιστοποιήσουν την αξία που μπορεί να εξάγει το κοινό από την πληροφορία.

- *Αναγνωσιμότητα από μηχανές*

Η δημόσια πληροφορία πρέπει να διατίθεται σε ευρέως χρησιμοποιούμενους μορφώτυπους δεδομένων που είναι εύκολο να επεξεργαστούν από μηχανές. Τα εν λόγω αρχεία πρέπει να συνοδεύονται από τεκμηρίωση σχετικά με το μορφότυπο τους και πως αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε σχέση με τα δεδομένα.

- *Όχι διακρίσεις*

Η έννοια της «όχι-διάκρισης» αναφέρεται στο ποιοι μπορεί να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα και πως αυτοί πρέπει να πράττουν ώστε να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα. Φραγμοί στη χρήση των δεδομένων μπορούν να περιλαμβάνουν απαιτήσεις εγγραφής, ή τη χρήση «φραγμένων κήπων» (walled gardens) όπου μόνο συγκεκριμένες εφαρμογές μπορούν να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα. Γενικότερα, η πρόσβαση στα δεδομένα χωρίς διακρίσεις σημαίνει πως κάθε άτομο μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεδομένα, σε κάθε χρονική στιγμή, χωρίς να οφείλει να ταυτοποιηθεί ή να αιτιολογήσει το σκοπό πρόσβασης.

- *Χρήση ανοικτών προτύπων*

Η έννοια «ανοικτό» πρότυπο αναφέρεται στην ιδιοκτησία του μορφότυπου με τον οποίο είναι αποθηκευμένα τα δεδομένα. Για παράδειγμα, αν μόνο μία εταιρεία κατασκευάζει ένα λογισμικό που μπορεί να αναγνώσει το αρχείο στο οποίο είναι αποθηκευμένα τα δεδομένα, η πρόσβαση στην πληροφορία εξαρτάται από τη χρήση του λογισμικού που κατασκευάζει αυτή η μοναδική εταιρεία. Μερικές φορές το πρόγραμμα αυτό δεν είναι καν διαθέσιμο στο κοινό, ή μπορεί να είναι διαθέσιμο, αλλά να απαιτείται η αγορά του. Ελεύθερα διαθέσιμοι εναλλακτικοί μορφώτυποι συχνά υπάρχουν, ώστε τα αποθηκευμένα δεδομένα να είναι προσβάσιμα χωρίς να υπάρχει απαίτηση για την αγορά άδειας χρήσης λογισμικού. Αφαιρώντας αυτό το κόστος, κάνουμε τα δεδομένα διαθέσιμα σε ένα μεγαλύτερο πλήθος δυνητικών χρηστών.

- *Αδειοδότηση*

Η επιβολή «Όρων Χρήσης», απαιτήσεων απόδοσης, περιορισμών στη διάχυση, κτλ, λειτουργούν ως εμπόδια στη δημόσια χρήση των δεδομένων. Το μέγιστο άνοιγμα των δεδομένων περιλαμβάνει την ξεκάθαρη σήμανση της δημόσιας πληροφορίας ως έργου της κυβέρνησης και της διάθεσης της χωρίς περιορισμούς σε δημόσιο καθεστώς.

➤ **Προτεινόμενα σύνολα δεδομένων (δεσμεύσεις συμμετεχόντων) για το OGP**

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης οι παρευρισκόμενοι δημόσιοι φορείς δεσμεύτηκαν να ανοίξουν τα παρακάτω σύνολα δεδομένων:

Τίτλος	Φορέας
Λίστα εξωχώριων (offshore) εταιριών	Υπουργείο Οικονομικών
Κρατικός Προϋπολογισμός ανά ΚΑΕ	Υπουργείο Οικονομικών
Το σύνολο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ)	Υπουργείο Ανάπτυξης
Σύνολα δεδομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών	Υπουργείο Ανάπτυξης

3.2.2 Υποδομές και Γεωχωρική Πληροφορία

Στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Υποδομές και Γεωχωρική Πληροφορία», συμφωνήθηκαν ότι πρέπει να:

1. Εφαρμοστεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και να συμπληρωθεί το ήδη υπάρχον κανονιστικό πλαίσιο.
2. Ενεργοποιηθούν οι υφιστάμενες δομές ελέγχου και συντονισμού.
3. Ορισθούν οι άδειες χρήσης, τα μεταδεδομένα των γεωχωρικών δεδομένων, ο ιδιοκτήτης των δεδομένων και τα προτεινόμενα εργαλεία.
4. Παρέχεται δωρεάν το τοπογραφικό και το γεωλογικό υπόβαθρο 1/50.000 και να συμφωνηθεί η αντιμετώπιση σε θέματα ασφαλείας.
5. Υπάρχει επικαιροποίηση και εγκυροποίηση των δεδομένων.
6. Υπάρχει κεντρική διαχείριση λεξικών.

3.2.2.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο

Διαπιστώθηκε ότι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που διαμορφώνει τη σημερινή εικόνα σε σχέση με τα γεωχωρικά δεδομένα είναι το κανονιστικό πλαίσιο που τα διέπει. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν νόμοι, όπως ο 3882/2010 που ορίζει ότι πρέπει να διατίθενται τα δεδομένα ελεύθερα, το υπάρχον σύστημα των νόμων συχνά δεν εφαρμόζεται ή παρερμηνεύεται με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η ελεύθερη διάθεση των δεδομένων. Η ύπαρξη νόμων που δεν εφαρμόζονται, ερμηνεύονται εσφαλμένα ή αλληλοαναιρούνται είναι συνήθης πρακτική.

Σημαντικές παράμετροι που δεν έχουν διευθετηθεί έως σήμερα είναι:

1. Ο ορισμός του ιδιοκτήτη των δεδομένων
2. Ο καθορισμός της άδειας χρήσης με την οποία εκχωρούνται τα δεδομένα

3. Θέματα ορθής χρήσης των δεδομένων, ιδιωτικότητας και απορρήτου.

Δεξιότητες

Είναι εμφανής η δυσκολία λήψης αποφάσεων του πολίτη και των υπαλλήλων της Δημόσιας Διοίκησης, με βάση τα γεωχωρικά δεδομένα. Το πρόβλημα αυτό έχει, κατά βάση, δύο πηγές προέλευσης. Αυτές είναι οι εξής:

1. Η έλλειψη δεξιοτήτων των ενδιαφερομένων (πολιτών και υπαλλήλων της Δημόσιας Διοίκησης) σε θέματα επεξεργασίας και ανάλυσης των γεωχωρικών δεδομένων.
2. Η δυσκολία εύρεσης των απαραίτητων δεδομένων. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων κατέδειξε ως κρίσιμο παράγοντα το γεγονός αυτό.

Το γεγονός αυτό καθιστά τη λήψη αποφάσεων χρονοβόρα και όχι αρκετά δομημένη διαδικασία με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της διαφάνειας και της λογοδοσίας της Δημόσιας Διοίκησης προς τους πολίτες. Για παράδειγμα, εμφανίζονται μεγάλες καθυστερήσεις στην επεξεργασία αιτημάτων πολιτών και τη λήψη σημαντικών αποφάσεων από τον Συνήγορο του Πολίτη που θα μπορούσαν να αποτελέσουν οδηγό για άλλες περιπτώσεις.

Γίνεται προσπάθεια να ενταχθούν μαθήματα συναφή στα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ. Βεβαίως, υπάρχουν σήμερα κάποια στα προγράμματα σπουδών κάποιων τμημάτων Πανεπιστημίων με τα γεωχωρικά δεδομένα που δεν κρίνεται ότι επαρκούν. Παράλληλα, εκπονούνται εργασίες και διπλωματικές σχετικές με το θεματικό αντικείμενο αυτό αλλά δεν δημιουργούν την υπεραξία που θα έπρεπε λόγω της δυστοκίας στην εξεύρεση γεωχωρικών δεδομένων και της συνακόλουθης χαμηλής ποιότητας των αποτελεσμάτων τους.

Αρμόδιοι Φορείς- Ποιότητα διαθέσιμων δεδομένων

Ένα άλλο πρόβλημα που επισημάνθηκε από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων, ότι καθορίζει την σημερινή κατάσταση, είναι η χαμηλή ποιότητα των διαθέσιμων γεωχωρικών δεδομένων. Φυσικά, υπάρχουν κάποιοι πάροχοι δεδομένων όπως το geodata.gov.gr ή η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού που παρέχουν δωρεάν δεδομένα χαμηλής ανάλυσης ενώ κάποια άλλα δεδομένα προσφέρονται μόνο επ' αμοιβή όπως π.χ. τα δεδομένα που αφορούν το Κτηματολόγιο.

Συνήθως, δεν παρέχονται διανυσματικά δεδομένα ενώ δεν έχει γίνει κάποια σοβαρή μελέτη για το απαραίτητο σύνολο των μεταδεδομένων που θα έπρεπε να υιοθετηθεί ώστε να περιγράφονται με ακρίβεια τα δεδομένα. Τα υπάρχοντα σύνολα δεδομένων παρουσιάζουν μεγάλες ασυμβατότητες μεταξύ τους, εμπεριέχουν σφάλματα, δεν επικαιροποιούνται και δεν υπάρχει σαφής διαδικασία εγκυροποίησής τους. Η διαδικασία της καταγραφής τους είναι αποσπασματική και δεν χαρακτηρίζεται από ένα ενιαίο σύνολο προτύπων, το οποίο είναι αποδεκτό από όλους τους

ενδιαφερομένους. Αυτό οδηγεί τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών στα θέματα αυτά να μειώνεται στο ελάχιστο.

Δεν υπάρχει κάποιος κεντρικός συντονισμός σχετικά με:

1. το είδος των γεωχωρικών δεδομένων που θα καταγραφούν
2. από ποιόν θα καταγραφούν
3. με ποιόν τρόπο θα καταγραφούν
4. ποιο σκοπό υπηρετεί η καταγραφή τους

Τέλος καταγράφηκε η ύπαρξη φορέων που έχουν αυτή την αποστολή αλλά λειτουργούν αποσπασματικά καθώς και φορέων που είχαν αρμοδιότητες κρίσιμες όσον αφορά τα γεωχωρικά δεδομένα και έχουν καταργηθεί χωρίς να ρυθμισθεί ποιος φορέας θα αναλάβει τις αρμοδιότητές τους.

Διαθέσιμα εργαλεία

Ταυτόχρονα με την ποικιλομορφία στην υιοθέτηση προτύπων κατά την παραγωγή των γεωδεδομένων καταδείχθηκε και έλλειψη κεντρικής προσέγγισης όσον αφορά τα εργαλεία που θα χρησιμοποιούνται. Η προμήθεια των απαραίτητων εργαλείων λογισμικού, πέραν του κόστους απόκτησης που εμπεριέχει για τα εμπορικά προϊόντα, οδηγεί και σε αντιμετώπιση προβλημάτων εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων χωρίς, έως σήμερα, να έχει διευθετηθεί το πρόβλημα.

Αποτελέσματα

Εξ αιτίας όλων των παραπάνω, διακρίνει κανείς, μεταξύ άλλων, τα εξής :

1. Μειωμένη λογοδοσία και διαφάνεια για τη Δημόσια Διοίκηση
2. Προβληματική λειτουργία της Αγοράς
3. Χαμηλή ποιότητα των λαμβανομένων αποφάσεων από τη Διοίκηση χωρίς να αξιολογείται η δυνατότητα ανάλυσης και προβολής τους στο χρόνο και τον χώρο.

3.2.2.2 Προβληματισμοί

Κατά τη συζήτηση που διεξήχθη αναδείχθηκε ως κρίσιμη απειλή η εναρμόνιση του θεσμικού πλαισίου σε τρόπο ώστε να ακυρώνει μια ομάδα νόμων ή αποφάσεων μια άλλη ομάδα νόμων. Παράλληλα, καταδείχθηκε η σημασία του συντονισμού των ενεργειών, η οποία αν δεν επιτευχθεί θα δημιουργήσει χρονικές καθυστερήσεις με κρίσιμες επιπτώσεις στην ευνοϊκή έκβαση του εγχειρήματος.

3.2.2.3 Προοπτικές και Προτάσεις

➤ Θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο

Το σύνολο των συμμετεχόντων στο στρογγυλό τραπέζι αναγνώρισε την ιδιαίτερη σημασία που έχει η δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου που να δρα καταλυτικά στην ελεύθερη παροχή των γεωχωρικών δεδομένων. Κρίθηκε σημαντική η υιοθέτηση της αντίληψης ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι α-πριότι ελεύθερα και να εναρμονισθούν ή να συμπληρωθούν οι υπάρχοντες νόμοι, ώστε να αποφεύγονται θέματα αντίκρουσης μεταξύ τους. Τα θέματα δημοσιοποίησης θα πρέπει να καθορίζονται και σε τοπικό επίπεδο (ανά φορέα) με κάθε φορέα να είναι υποχρεωμένος να αναρτά τα στοιχεία για τα οποία είναι αρμόδιος.

Θα πρέπει να δημιουργηθεί το κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο που θα προβλέπει τις ποινές για εκείνους που δεν προβαίνουν στην δημοσιοποίηση των στοιχείων, ως όφειλαν.

Σημαντικές παράμετροι που πρέπει να διευθετηθούν είναι:

1. Ο ορισμός του ιδιοκτήτη των δεδομένων
2. Ο καθορισμός της άδειας χρήσης με την οποία εκχωρούνται τα δεδομένα
3. Τα θέματα ορθής χρήσης των δεδομένων, ιδιωτικότητας και απορρήτου.

➤ Εξεύρεση υλικών και ανθρωπίνων πόρων

Κρίσιμος παράγοντας είναι η εξεύρεση χρηματοδοτήσεων προκειμένου να:

1. Γίνει η προμήθεια των απαραίτητων εργαλείων
2. Υλοποιηθεί η εκπαίδευση των στελεχών
3. Διεξαχθεί η απαραίτητη έρευνα σε ακαδημαϊκό επίπεδο

Παράλληλα, πρέπει να γίνει διάχυση της τεχνογνωσίας μέσα στη δημόσια διοίκηση. Στην κατεύθυνση αυτή προτάθηκε η συνεργασία φορέων του δημόσιου τομέα μεταξύ τους, μέσω:

- Ανταλλαγής στελεχών σε ένα είδος «κινητικότητας εμπειρογνομόνων και στελεχών με υψηλή τεχνογνωσία σε γεωχωρικά δεδομένα»
- Συνεργασίας τους με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα προκειμένου να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα νέων εξειδικευμένων επιστημόνων που θα είναι σε θέση να συνεπικουρήσουν ανάλογες ενέργειες του Δημοσίου στο μέλλον.

➤ Δεξιότητες

Κρίσιμος παράγοντας από την πλειονότητα των συμμετεχόντων στη συζήτηση που αφορούσε τα Γεωχωρικά αναδείχθηκε και η δημιουργία της κατάλληλης κουλτούρας σε υπαλλήλους και πολίτες. Λόγω της επικρατούσας αντίληψης ότι τα δεδομένα που έχει στη διάθεση της μια υπηρεσία αποτελούν «περιουσιακό στοιχείο της», θα πρέπει

να γίνει εκστρατεία για την αλλαγή παγιωμένων αντιλήψεων και στάσεων μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων αλλά και ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με τα δικαιώματα που αυτοί έχουν.

➤ **Αρμόδιοι Φορείς- Ποιότητα διαθεσίμων δεδομένων**

Σε σχέση με τις αδυναμίες που παρατηρούνται όσον αφορά τους αρμόδιους φορείς διαχείρισης και συντονισμού από την πλειονότητα των συμμετεχόντων προτάθηκε να δημιουργηθεί ένας ενιαίος συντονιστικός φορέας. Αυτός θα μπορούσε να αναλάβει και ελεγκτικό ρόλο σχετικά με:

1. Τα χρησιμοποιούμενα πρότυπα
2. Τη διαλειτουργικότητα των υλοποιούμενων εφαρμογών των φορέων
3. Την παροχή των δεδομένων μέσα από κεντρικά σημεία. Αναδείχθηκε η ανάγκη να δημιουργηθεί ένας διαδικτυακός τόπος (ή ένα σύνολο τόπων) που να παρέχει πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες εξεύρεσης, απεικόνισης, τηλεφόρτωσης και μετασχηματισμού των δεδομένων
4. Την παροχή καταλόγου παρεχόμενων δεδομένων φορέων και λεξικών
5. Τη δωρεάν προσφορά του τοπογραφικού και γεωλογικού υποβάθρου από τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού και το ΙΓΜΕ, τουλάχιστον σε επίπεδο 1/50.000 καθώς και για τα γεωχωρικά δεδομένα που να αφορούν όλο το οδικό δίκτυο ή άλλες πληροφορίες (ταχυδρομικοί κώδικες, δρομολόγια ΜΜΜ, χρήσεις γης, παραποτάμιας και δασικές περιοχές κλπ.)
6. Τη σύνδεση των γεωχωρικών δεδομένων με χρήσιμες υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις όπως: η έναρξη νέας επιχείρησης και έλεγχος βιωσιμότητας της, η αξιολόγηση δημοσίων υπηρεσιών, η ενημέρωση πολιτών κ.α.
7. Να αντιμετωπισθούν θέματα που αφορούν ανταποδοτικά οφέλη από διάθεση πληροφοριών (όπως το Εθνικό Κτηματολόγιο ή η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού)

➤ **Διαθέσιμα εργαλεία**

Πρέπει να καθορισθούν τα επιτρεπόμενα εργαλεία λογισμικού. Σχετικά με τα πιθανά εργαλεία, καταγράφηκε και η άποψη να προσανατολισθεί η Δημόσια Διοίκηση σε εργαλεία ανοικτού λογισμικού, λύση που ευνοεί σε κάποιες περιπτώσεις την τοπική οικονομική ανάπτυξη.

3.2.3 Υγεία

Τα θέματα της συγκεκριμένης Συνεδρίας άπτονται ζητημάτων τόσο στην παροχή Ποιοτικών Υπηρεσιών από το Δημόσιο κυρίως Σύστημα Υγείας όσο και αυτό της Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα (υπό τις κατάλληλες δε προϋποθέσεις π.χ. επαναπροσδιορισμός πολιτικών, εκσυγχρονισμός δομών, χρηματοδοτική ενίσχυση κλπ, θα μπορούσε να αφορά και στο σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας). Στις μέρες μας και τα δύο αυτά αλληλένδετα και στενά διασυνδεδεμένα συστήματα (Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Ασφάλισης) έχουν υποβληθεί σε αλληπάλλληλες μεταρρυθμίσεις των οποίων η ολοκλήρωση αναμένεται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Εγείρονται και άλλα σοβαρά θέματα στο πεδίο της Πολιτικής Υγείας για τα οποία αναγνωρίζεται στην χώρα μας ότι παρουσιάζουν έλλειμμα, όπως η Διαφάνεια και η Λογοδοσία, θέματα που χρειάζονται καινοτόμες διαδικασίες και σύγχρονα εργαλεία για να ενισχυθούν και να εγκαθιδρυθούν στην συνείδηση της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα.

Επιπρόσθετα, όλα τα παραπάνω πρέπει να ειδωθούν υπό το πρίσμα της ενίσχυσης του διττού ρόλου του πολίτη, τόσο ως ασθενή / υγιή όσο και ως φορολογούμενου και αποδίδοντα τις εισφορές για τη «συντήρηση» των Συστημάτων.

3.2.3.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Διαχείριση της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας και των Προϊόντων της: Μητρώο ιατροτεχνολογικών προϊόντων

Έχει δημιουργηθεί Μητρώο 500.000 ιατροτεχνολογικών προϊόντων – το οποίο μπορούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι να συμβουλευθούν – και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Αξιολόγησης της Ποιότητας και Τεχνολογίας στην Υγεία - ΕΚΑΠΤΥ (πρώην ΕΚΕΒΥΛ). Το Μητρώο αυτό αποτελεί πραγματική καινοτομία και η επιτυχία αυτή βασίζεται στην πολύ καλή συνεργασία του Φορέα με τις Επιχειρήσεις που διακινούν τέτοια προϊόντα αλλά και γενικότερα με την Αγορά.

Εφαρμογή «ESYnet»³ Υπουργείο Υγείας

Στο Υπουργείο Υγείας λειτουργεί η εφαρμογή του ΕΣΥNET. Είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή που φτιάχτηκε αρχικά για να παρακολουθεί κυρίως τους στόχους του Υπουργείου Υγείας στο μνημόνιο. Όμως μετεξελίσσεται σε ένα χρήσιμο εργαλείο

³ Πρόκειται για τη γνωστή βάση Εισαγωγής Στοιχείων Μονάδων Υγείας που λειτουργεί από 2011.

παρακολούθησης της δράσης των Υγειονομικών Μονάδων και εξορθολογισμού της λειτουργίας τους. Ουσιαστικά πρόκειται για μια εφαρμογή που τα ζητούμενα μεγέθη παρακολουθούνται μέσω της καταχώρησης δεικτών τόσο σε λειτουργικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Εξ ορισμού διαθέτει κωδικούς, και λειτουργεί κλειστά (δεν έχει πλήρη πρόσβαση σε όλη την βάση δεδομένων του). Παρόλα αυτά έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες «ανοίγματος» των δεδομένων που ανταλλάσσονται με άλλους Φορείς του Δημοσίου π.χ. με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Παρατηρούνται κάποιες δυσλειτουργίες στη βάση δεδομένων όπως η απουσία κοινής «γλώσσας» μεταξύ των νοσοκομείων σε κάποια από τα πεδία, η απουσία κωδικοποιήσεων κ.ά. που τονίζουν την ανάγκη επανεξέτασης των δεδομένων και τη δημιουργία προϋποθέσεων πρόσβασης. Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα να δοθεί σε επιλεγμένα πεδία πλήρης πρόσβαση.

Δεδομένα Κοινωνικής Ασφάλισης:

Τα δεδομένα της ενότητας ανήκουν επί το πλείστον στην δικαιοδοσία της Ανώνυμης Εταιρείας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ ΑΕ). Οι πληροφορίες διατίθενται σε web σελίδες και θεωρούνται ανοικτές αλλά μόνο για τους Φορείς που συνεργάζονται με την ΗΔΙΚΑ. Ο Φορέας διασυνδέεται με τις άλλες Υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα (π.χ. Υπουργεία) είτε μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών “web services”, είτε με μεταφορά κωδικοποιημένων αρχείων, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με οποιοδήποτε άλλο ηλεκτρονικό μέσο, εφόσον όμως τα μεταφερόμενα δεδομένα έχουν «φιλτραριστεί» από την ΗΔΙΚΑ και έχουν κωδικοποιηθεί ή / και αποκωδικοποιηθεί με ασφαλείς τρόπους κωδικοποίησης (με «κλειδιά» κλπ). Οι διασυνδέσεις είναι πιστοποιημένες με τη μέθοδο του “secure cell”.⁴ Με αυτόν τον τρόπο η μετακίνηση πληροφορίας θεωρείται απόλυτα ασφαλής.

- **Ενδεικτικές εφαρμογές ΗΔΙΚΑ:**

- **Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ).** Σύστημα δημιουργίας και διαχείρισης της ταυτότητας εργασίας και ασφάλισης κάθε εργαζόμενου, συνταξιούχου και προστατευόμενου μέλους οικογένειας στην Ελλάδα.
- **Ενιαίο Σύστημα Ελέγχου Πληρωμών Συντάξεων.** Ενιαίο σύστημα για τον έλεγχο των αρχείων πληρωμών των Φ.Κ.Α. και την πληρωμή των συντάξεων.
- **Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση.** Εφαρμογή την οποία διαχειρίζεται η ΗΔΙΚΑ ΑΕ και υποστηρίζει το σύνολο των διαδικασιών δημιουργίας, εκτέλεσης, διαχείρισης, ελέγχου, εκκαθάρισης και πληρωμής συνταγών

⁴ Τεχνολογία που προσφέρει κλειστή προστασία σε διαδικτυακές υπηρεσίες και επεκτείνει την δράση τους σε περιοχές που το διαδίκτυο δεν λειτουργεί επαρκώς.

φαρμάκων και ιατρικών πράξεων σε όλα τα σημεία ενδιαφέροντος (ιατρείο, κέντρο υγείας, κλινική, νοσοκομείο, φαρμακείο, διαγνωστικό εργαστήριο κτλ) και παρέχει σημαντικές δυνατότητες παρακολούθησης, έρευνας και ανάλυσης για όλους τους ενδιαφερόμενους.

- **Σύστημα ΑΡΙΑΔΝΗ**

Αναπτύσσεται, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, το σύστημα ΑΡΙΑΔΝΗ, που είναι σύστημα ελέγχου παραβατικότητας σε επίπεδο απασχόλησης και λογοδοσίας της εργοδοσίας.

- **Σύστημα ΑΤΛΑΣ**

Είναι ένα σύστημα δημιουργίας ασφαλιστικής καρτέλας για τον πολίτη, από την πρώτη στιγμή που θα εργαστεί έως τη συνταξιοδότησή του. Δίνεται έτσι για πρώτη φορά η δυνατότητα έγκαιρου και ορθολογικού υπολογισμού της σύνταξής του – ακόμα και με διαδοχική ασφάλιση.

Οι Οργανωτικές και Διοικητικές παρεμβάσεις στο Σύστημα Παροχής Φροντίδας Υγείας

Την τελευταία τετραετία οι εξελίξεις στο χώρο της Α΄θμιας και Δ΄θμιας περίθαλψης μπορούν να χαρακτηριστούν ραγδαίες. Σε αυτό συνέβαλλαν πολύ και οι Νέες Τεχνολογίες με την Πληροφορική και ειδικά τις διαδικτυακές εφαρμογές να παίζουν τον πρώτο ρόλο. Εκτός του «οικοσυστήματος πληροφοριών» “ESY-net και της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης παρατίθενται συνοπτικά ενδεικτικές ηλεκτρονικές εφαρμογές και συστήματα οι οποίες υποστηρίζουν τη συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων:

- **Observe – net:** Παρατηρητήριο Τιμών Υγείας: Εφαρμογή που αναφέρεται στα υγειονομικά προϊόντα και υπηρεσίες και τις αντίστοιχες τιμές τους μέσω κωδικοποιήσεων. Η υπηρεσία ανήκει στην Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (ΕΠΥ)
- **Ηλεκτρονικές Προμήθειες στην Υγεία:** Ηλεκτρονική υλοποίηση των προμηθειών από υγειονομικούς οργανισμούς που βασίζεται Internet εφαρμογές και σε μηχανισμούς αναπαραγωγής διαδικασιών με σκοπό τον εκ των υστέρων έλεγχο (γνωστή διαδικασία στην επιστήμη του Management ως “Business Process Management”). Αφορά σε όλα τα στάδια ενός διαγωνισμού (δημοσίευση, διενέργεια, αξιολόγηση, κατοχύρωση, συμβασιοποίηση και εκτέλεση / παραλαβή) και διασφαλίζει τη διαφάνεια, τον έλεγχο και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

- **Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια KEN:** Τα KEN (DRGs) είναι μέθοδος αποζημίωσης των υπηρεσιών και χρηματοδότησης των Νοσοκομείων που βασίζεται στην κατάταξη των ασθενών βάσει των προβλημάτων υγείας που παρουσιάζουν, του κόστους των υπηρεσιών που λαμβάνουν και των δημογραφικών τους στοιχείων. Η κατάταξη αυτή γίνεται μέσω του συστήματος των Ομοιογενών Διαγνωστικών Ομάδων (Diagnostic Related Groups – DRG's). Πρόκειται για ένα από τα πιο χρήσιμα εργαλεία του Νοσοκομειακού Management που εκτός όλων των άλλων, διευκολύνει την εφαρμογή των «Κλειστών» ή «Συνολικών» Προϋπολογισμών στα Νοσοκομεία (τα DRGs αποτελούν το βασικότερο κριτήριο αποζημίωσης των Υγειονομικών Μονάδων).
- **Ηλεκτρονικές καταβολές προς τον ΕΟΠΥΥ**
- **e-ΔΑΠΥ:** Διαδικτυακή υποβολή των Δηλώσεων Αναλυτικών Παραστατικών Υγείας Ανοικτής Περιθάλψης.
- **«Χάρτης Υγείας» Σύστημα:** Εφαρμογή με γεωχωρική διάσταση στα δεδομένα υγείας.
- **Θεραπευτικά Πρωτόκολλα Συνταγογράφησης:** Κατευθυντήριες οδηγίες συνταγογράφησης που εκπονήθηκαν από επιστημονικές επιτροπές για διάφορες νόσους με στόχο την ανάδειξη και χρήση των πλέον ενδεδειγμένων θεραπευτικών αγωγών.

Οι παραπάνω εφαρμογές δίνουν έναν μεγάλο όγκο δεδομένων που συλλέγονται στον τομέα των Υπηρεσιών Υγείας. Κανένα όμως από αυτά τα δεδομένα δεν είναι «ανοικτού» τύπου», κάτι που πρέπει να απασχολήσει την αρχιτεκτονική των εφαρμογών αλλά και τους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους.

3.2.3.2 Προβληματισμοί

Παρά τα όσα θετικά βήματα, οι τεχνολογικές εξελίξεις, η άνοδος του επιπέδου ενημέρωσης των χρηστών, οι αυξημένες ανάγκες σε πληροφόρηση και διαφάνεια στο Δημόσιο Τομέα αλλά και η πίεση των μεταρρυθμίσεων, εκτός από προσδοκίες δημιουργούν και ένα ευρύ πλαίσιο σκεπτικισμού. Οι κυριότεροι άξονες του θέματος αφορούν:

➤ **Θέματα Οργανωτικά και Λειτουργικά**

- **Αποσαφήνιση Όρων και Πολιτικών:** Κάθε οργανισμός βλέπει με μια δικιά του οπτική τι σημαίνει ο όρος ανοικτά δεδομένα. Για να αντιμετωπιστεί η πολυμορφία

στην ερμηνεία, πρέπει να παρθούν πολιτικές αποφάσεις σε ανώτατο επίπεδο και να καθοριστεί συγκεκριμένο πλαίσιο για την ανταλλαγή των ανοικτών δεδομένων. Πρέπει να εκπονηθεί μία κεντρική μελέτη η οποία προφανώς θα είναι σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για το θέμα αυτό. Πρέπει να απομακρυνθούν τα εμπόδια μεταξύ οργανισμών, για το πόσο εύκολα δίνει ο ένας στον άλλον στοιχεία κλπ. Γιατί τέτοιου είδους προβλήματα δεν ευνοούν την ύπαρξη ανοικτών δεδομένων.

- **Ενιαίες κωδικοποιήσεις:** Είναι σοβαρό θέμα οι ενιαίες κωδικοποιήσεις και αποτελεί προβληματισμό και σε διεθνές επίπεδο. Γίνονται σημαντικές προσπάθειες σε επιμέρους αντικείμενα, πως δηλαδή επιμέρους συστήματα θα επικοινωνήσουν μεταξύ τους αλλά προς το παρόν τουλάχιστον δεν έχει εξασφαλιστεί «κοινή» γλώσσα επικοινωνίας. Απάντηση σε αυτό το πρόβλημα μπορεί να δώσει το μητρώο ιατροτεχνολογικών προϊόντων με την πληροφορία που περιέχει.
- **Ασφάλειας Ασθενούς:** Ένα όφελος που προκύπτει από τη χρήση του μητρώου ιατροτεχνολογικών προϊόντων (μπορεί να αποτελέσει και περίπτωση μελέτης για τα «ανοικτά» δεδομένα), είναι το ζήτημα της ασφάλειας του ασθενούς. Όπως σε κάθε χώρο έτσι και στον χώρο των ιατροτεχνολογικών προϊόντων δημιουργούνται προβλήματα που φθάνουν ως και στις ανακλήσεις προϊόντων, τα οποία όμως γίνονται γνωστά με μεγάλη καθυστέρηση. Οι επαγγελματίες υγείας διστάζουν να αναφέρουν τα **δυσμενή περιστατικά για προφανείς λόγους** (π.χ. στη Μεγάλη Βρετανία αναφέρονται περίπου 7 χιλιάδες δυσμενή περιστατικά το χρόνο, στην Ελλάδα αναφέρονται μετρημένα στα δάχτυλα του ενός χεριού).
- **Τρισδιάστατο «Έμφραγμα» στη Δημόσια Διοίκηση**

Από μια οπτική το ζήτημα των ανοικτών δεδομένων κρύβει και ένα πρόβλημα διαχειριστικού χαρακτήρα τριών διαστάσεων:

- **«Έλλειμμα «Πολιτικού» χρόνου»** Πρώτη διάσταση είναι «Χρόνος», όπου παρατηρείται ότι εμφανίζονται πολλές δράσεις (ακόμα και σε επίπεδο εξαγγελίας ή / και επιδίωξης) οι οποίες δεν «κουμπώνουνε» μέσα στον «πολιτικό» χρόνο και γι αυτό το λόγο δεν αντιμετωπίζονται πολλές εκκρεμότητες (π.χ. η κάρτα του πολίτη, η κάρτα του ασθενή κ.ά.).
- **«Ανεπάρκεια Υποδομών»** Ενώ βρισκόμαστε στην τρίτη περίοδο της πληροφορικής η χώρα μας, μέσω της κοινωνίας της πληροφορίας, έδωσε τις υποδομές, οι οποίες ανήκουν δυστυχώς (σε πολλούς Δημόσιους Οργανισμούς όπως τα Νοσοκομεία) στη δεύτερη περίοδο της πληροφορικής τόσο από πλευράς μηχανημάτων (Hardware) όσο και από την πλευρά των προγραμμάτων (Software).

- «Ανεπαρκής Τεχνογνωσία»: Το έλλειμμα στα ανοικτά δεδομένα συσχετίζεται ειδικότερα με την τεχνολογική ανεπάρκεια των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης. Τα στελέχη που καλούνται να διαχειριστούν τις αλλαγές βρίσκονται στην πρώτη περίοδο της πληροφορικής, διότι το γνωσιολογικό τους υπόβαθρο δεν έχει επικαιροποιηθεί και ως εκ τούτου τα στελέχη δε μπορούν να παρακολουθήσουν τις αλλαγές και τις εξελίξεις – ειδικά - στην τεχνολογία.

Εντοπίζεται λοιπόν ότι, ενώ υπάρχουν ανάγκες της τρίτης εποχής, τα «όπλα» και οι υποδομές στη Δημόσια Διοίκηση είναι της δεύτερης εποχής, και τελικά το προσωπικό που διοικεί και αποφασίζει ανήκει στην πρώτη εποχή. Έτσι ερμηνεύεται και το «έμφραγμα» που βιώνει η Δημόσια Διοίκηση, ειδικά στο πεδίο των τεχνολογικών εξελίξεων..

➤ **Θέματα Κουλτούρας**

Πρέπει να αλλάξει η κουλτούρα που αφορά στην ανοιχτή διάσταση δεδομένων.

- **Ενημέρωση για Προβληματικά Προϊόντα**

Δεν μπορούν να πάρουν ακαδημαϊκοί φορείς, Ινστιτούτα, Υγειονομικού Φορείς (π.χ. Νοσοκομεία) άμεση πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή βάση δεδομένων για το ποια προβλήματα υπάρχουν. Το Vigilance (η Φαρμακοεπαγρύπνηση), είναι μια κλειστή πληροφορία ακόμα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Ελλάδα ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων δεν έχει το δικαίωμα να ενημερώσει ελεύθερα τον κόσμο ως αρμόδια αρχή για το ποια προϊόντα είναι προβληματικά. Αντίθετα το FDA⁵ και άλλοι διεθνείς οργανισμοί που μαζεύουν δεδομένα, όπως το ECRI⁶, διαθέτουν αυτά τα δεδομένα ελεύθερα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση λοιπόν από μόνη (ένα καίριο παραγωγικό τμήμα της), θωρακίζεται πίσω από τα κρυφά δεδομένα. Το μήνυμα σε αυτήν την περίπτωση δε μπορεί να είναι άλλο από το: ανοικτά δεδομένα παντού.

- **Άδειες χρήσης δεδομένων**

Πολλά από τα δεδομένα που περιέχονται σε επίσημες βάσεις (π.χ. ESY-net) είναι διαθέσιμα μόνο κατόπιν αδειάς από τις υπόλογες υπηρεσίες. Αυτό δημιουργεί καθυστερήσεις, δυσκαμψίες, γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και φόρτο εργασίας που θα μπορούσε να αποφευχθεί, αν δεν υπήρχε ο φόβος που εμποδίζει την ελεύθερη διάθεση των δεδομένων.

⁵ Food and Drug Administration, ο αντίστοιχος ΕΟΦ στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

⁶ Emergency Care Research Institute, διεθνές μη - κερδοσκοπικό Ινστιτούτο που προάγει τις καλύτερες πρακτικές στην παροχή υγειονομικής φροντίδας.

- **Εμπιστοσύνη στη Χρήση**

Για να έχουμε ανοικτά δεδομένα θα πρέπει να έχουνε την ίδια έννοια για όλους, να ορίζονται με τον ίδιο τρόπο και να χρησιμοποιούνται κάθε φορά με τον ίδιο τρόπο για να έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ένα θέμα που δημιουργείται είναι το θέμα της εμπιστοσύνης αυτού που χρησιμοποιεί τα δεδομένα.

Από την άλλη παρατηρείται μία φοβική και φοβισμένη Διοίκηση, όχι όμως γιατί δεν θέλει ή γιατί δεν μπορεί. Και θέλει και μπορεί και υπάρχουν πάρα πολύ αξιόλογοι άνθρωποι και με όραμα, όμως έχει από πάνω της μία απειλή: την αδυναμία ανάληψης πρωτοβουλίας. Αυτό συμβαίνει επειδή δεν έχουν ξεκαθαριστεί οι αρμοδιότητες, καθώς και τα πεδία που μπορεί η Δημόσια Διοίκηση να δράσει. Το ίδιο συμβαίνει και στο θέμα των ανοικτών δεδομένων. Δεν έχει καθοριστεί τι είναι προσωπικό δεδομένο. Παρατηρείται το φαινόμενο σε κάθε ζήτημα που ανακύπτει να γίνεται ουσιαστικά μία μελέτη. Μία μελέτη νομικής, φιλοσοφικής, διοικητικής φύσεως.

- **Θέματα Τεχνικά**

- **Αποσπασματική μηχανοργάνωση των Φορέων**

Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη και πολύ-επίπεδη μηχανοργάνωση. Γίνονται πολύ μεγάλα βήματα σε επίπεδο μηχανοργάνωσης όμως δεν είναι ακόμα συνδυσασμένα. Είναι αποσπασματική. Τα πληροφοριακά συστήματα είναι ασύνδετα και δεν υπάρχει συμβατότητα μεταξύ τους ενώ αρκετά είναι και απαρχαιωμένα με αποτέλεσμα οι πληροφορίες όπου είναι διαθέσιμες να μην είναι πάντα επεξεργάσιμες.

- **Ελλιπής πληροφόρηση για τη Ροή των Διαδικασιών**

Δεν υπάρχει ανοικτή πληροφόρηση στη ροή των διαδικασιών (για παράδειγμα στο σύστημα Προμηθειών των Νοσοκομείων).

- **Διαδικτυακοί Τόποι (Ιστοσελίδες) Υπηρεσιών και Φορέων που δεν είναι επικαιροποιημένοι και ως εκ τούτου δε διαθέτουν την απαραίτητη πληροφόρηση**

Παρατηρούνται ελλείψεις ενημέρωσης στους επίσημους διαδικτυακούς τόπους των Φορέων όπως για παράδειγμα ότι κάθε Φορέας θα έπρεπε να έχει τη νομοθεσία που τον αφορά και όχι μόνο τη γενική νομοθεσία που έτσι κι αλλιώς υπάρχει και στο Εθνικό Τυπογραφείο ή στις βάσεις νομικών δεδομένων. Θα έπρεπε δηλαδή να διαθέτει και τις εγκυκλίους κλπ και να τα επικαιροποιεί όλα αυτά σε τακτά χρονικά διαστήματα. Γενικότερα οι ιστοσελίδες σε πολλούς οργανισμούς είναι πολύ παλιές.

- **Χαμηλής έντασης χρήση Νέων Τεχνολογιών**

Δεν υπάρχει η «κουλτούρα» χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου. Τα προαναφερόμενα σε συνδυασμό με την ψηφιακή υπογραφή θα αντιμετώπιζαν καθυστερήσεις ημερών και θα ενίσχυαν μια πολιτική ανοικτών δεδομένων.

- **Διαχείριση Άυλων Προϊόντων**

Στο πληροφοριακό οικοσύστημα υπάρχει διαθεσιμότητα του διαδικτύου που έχει αλλάξει τα πάντα και στο οποίο παρατηρείται ανεξέλεγκτη διακίνηση προϊόντων, ενώ παράλληλα δεν ισχύουν οι νόμοι της προσφοράς και της ζήτησης. Υπάρχουν πια τα άυλα προϊόντα. Συνεπώς πρέπει να εισαχθούν νέοι κανόνες σε αυτό το οικοσύστημα και ιδίως στο πεδίο των ανοικτών δεδομένων, κάτι το οποίο είναι επίσης ένα αμιγώς τεχνικό θέμα και χρειάζεται τυποποίηση. Επειδή δεν έχουν οριστεί ακριβώς οι τύποι, το περιεχόμενο των δεδομένων, ο τρόπος της σύνταξης των δεδομένων, τα semantics και η έννοια των semantics. Ουσιαστικά, για τα ανοικτά δεδομένα, πρέπει να απαντηθούν 5 κύριες ερωτήσεις σε αντιστοίχιση με τα 5Ws (Who, What, When, Where, Why) (ειδικότερα στο «ποιος» - θέμα πιστοποίησης, στο «που» - θέμα της διαλειτουργίας και στο «πως» - θέμα υποδομής).

- **Χαμηλός τεχνολογικός «πολιτισμός» στους Δημόσιους Οργανισμούς (π.χ. απουσία σε μεγάλο βαθμό αξιοποιήσιμης ψηφιοποιημένης πληροφορίας).**

Πριν φτάσουμε στα ανοικτά δεδομένα πρέπει να υπάρχουν δεδομένα ψηφιακά. Τα στοιχεία στα Νοσοκομεία ιδιαίτερα αυτά πριν μία τετραετία, είναι χειρόγραφα, είναι σε αρχεία που δεν τα βρίσκει κανείς οπότε το πρώτο που ενδεχομένως θα πρέπει να γίνει είναι μία καταγραφή σε αυτά τα στοιχεία (να «σαρωθούν» και να αποθηκευτούν).

- **Αρχιτεκτονική Εφαρμογών**

Οι εφαρμογές τόσο στον τομέα των Υπηρεσιών Υγείας όσο και στον τομέα της Κοινωνικής Ασφάλισης δίνουν έναν μεγάλο όγκο δεδομένων που συλλέγονται αλλά δεν διατίθενται ανοικτά. Το πρόβλημα αφορά και την αρχιτεκτονική των εφαρμογών αλλά και τους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους.

- **Διαχείριση μεγάλων βάσεων δεδομένων**

Η ανταλλαγή δεδομένων μεγάλου όγκου μεταξύ πολλών Δημόσιων Οργανισμών, έχει δημιουργήσει και το θέμα των μεγάλων – και για αυτό δύσκολα διαχειρίσιμων - βάσεων δεδομένων.

➤ Θέματα Θεσμικά

• Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων

Τόσο στο χώρο της Κοινωνικής Ασφάλισης, όσο και στο χώρο των Υπηρεσιών Υγείας, διακινούνται πολλά προσωπικά δεδομένα. Είτε αφορά θέμα συντάξεων, είτε αφορά θέμα από τη συνταγογράφηση και ευρύτερα τον ιατρικό, η πληροφορία που καταχωρείται είναι προσβάσιμη ακόμα και από κάποιον άλλο γιατρό, μόνο με την συγκατάθεση του ασθενούς. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων ώθησε στη δημιουργία κωδικών, ώστε να μόνο μέσω αυτών να μπορεί ο Πολίτης να πληροφορείται στοιχεία που τον αφορούν. Το ίδιο συμβαίνει και σε άλλους τομείς τη Δημόσιας Διοίκησης π.χ. οι κλειδάριθμοι που χορηγούνται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων.

Ουσιαστικά το ζητούμενο από την προαναφερόμενη Αρχή είναι η πιστοποίηση ότι προσωπικά στοιχεία μπορούν να διατεθούν μόνο στον ιδιοκτήτη τους ή σε όποιον αυτός δώσει την άδεια. Η όλη διαδικασία όμως πρέπει να είναι πιστοποιημένη και τεχνολογικά διασφαλισμένη. Αυτήν τη συνθήκη / πρόκληση καλούνται να ικανοποιήσουν όσες Υπηρεσίες διακινούν ευαίσθητα προσωπικά στοιχεία (είτε πρόκειται περί πληρωμών συντάξεων και επιδομάτων είτε πρόκειται για θέματα υγείας).

• Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας

Τα ανοικτά δεδομένα, είναι μία έννοια πιο ευρεία από τα δημόσια έγγραφα όπως αναφέρονται στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Και επίσης, είναι μία διαφορετική έννοια από τα προσωπικά δεδομένα που μιλάει και εξετάζει η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Αυτό σημαίνει ότι η νομοθεσία έχει δύο θέματα: Αφενός, δεν μπορεί να δει κανείς τα ανοικτά δεδομένα ξέχωρα από τις ειδικότερες νομοθεσίες απορρήτων (ειδικά το εμπορικό και βιομηχανικό απόρρητο και την πνευματική ιδιοκτησία) και αφετέρου υπάρχει διάταξη που εξουσιοδοτεί τους επιμέρους φορείς να καθορίσουν διαδικασίες το πώς θα συλλέγονται αυτά τα στοιχεία και εν συνεχεία θα δίνονται για περαιτέρω χρήση σε τρίτους.

➤ Θέματα Επιστημονικά

Ένα από τα θέματα είναι η διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων που υπάρχουν σήμερα και λειτουργούν για την παραγωγή δεδομένων λειτουργίας με τα πληροφοριακά συστήματα που υποστηρίζουν την έρευνα. Για παράδειγμα,

ασθενής με χρόνια νόσο μπορεί να ενταχθεί σε ένα πρόγραμμα (προφανώς με τη συγκατάθεσή του θα καταγραφούν και προσωπικά δεδομένα) και να παρακολουθείται ηλεκτρονικά ώστε να μπορεί να γίνει και έρευνα, αλλά λείπει όλο το παρελθόν του. Κι είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα, να μπορέσει να διαθέσει ανοικτά δεδομένα τα οποία προάγουν την έρευνα. Και τα αποτελέσματα της έρευνας τελικά είναι προς όφελος του ίδιου του πολίτη.

3.2.3.3 Προοπτικές και Προτάσεις

Οι διεθνείς εξελίξεις και η ραγδαία αναβάθμιση της τεχνολογίας βοηθούν στο να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που περιγράφηκαν παραπάνω. Αναλυτικότερα:

➤ **Αξιοποίηση ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού φακέλου υγείας για την υποστήριξη ιατρικών αποφάσεων και κλινικών μελετών**

Απώτερος στόχος της χρήσης δεδομένων του ηλεκτρονικού φακέλου υγείας αποτελεί σε πρώτο επίπεδο η υποστήριξη των ιατρικών αποφάσεων και σε δεύτερο η σύνδεση της κλινικής πράξης με την έρευνα και την δευτερογενή χρήση του ηλεκτρονικού φακέλου υγείας. Τα οφέλη από τη χρήση του είναι προφανή σε όλους και αφορούν το σύστημα υγείας, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο 7^ο Πρόγραμμα – Πλαίσιο (FP7), ξεκίνησε να ερευνά σε κεντρικό επίπεδο το θέμα της επαναχρησιμοποίησης κεντρικών δεδομένων για να ανοίξει το θέμα προτυποποίησης της δευτερογενούς χρήσης του ηλεκτρονικού φακέλου υγείας και αυτό έχει επεκταθεί και στο νέο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία, «Horizon 2020». Στόχος είναι η επίτευξη ευρύτερης διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας αλλά και η χρήση ιατρικών δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς. Επιπλέον το πλήθος διάσπαρτων συστημάτων ηλεκτρονικού φακέλου υγείας επιβάλλει τη χρήση οντολογίας περιγραφής δεδομένων.

Είναι σαφές ότι οι προκλήσεις που η πολιτεία έχει να αντιμετωπίσει όσον αφορά την ανοιχτή διάθεση πληροφοριών κοινωνικού φακέλου υγείας είναι μεγάλες και σχετίζονται με την τυποποίηση της μορφής και του περιεχομένου της πληροφορίας καθώς και της διαδικασίας ανανέωσης και ενημέρωσης αυτών. Μία δεύτερη μεγάλη πρόκληση έχει να κάνει με την ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Όταν ο πολίτης θα μπορεί όμως να έχει στη διάθεση του εργαλεία που θα του επιτρέπουν να μάθει ποια είναι η καλύτερη δυνατή θεραπεία απλά συγκρίνοντας τα χαρακτηριστικά του δικού του ηλεκτρονικού φακέλου με το σύνολο των ηλεκτρονικών φακέλων τα οποία είναι διαθέσιμα για κοινή χρήση και με τα εργαλεία τα οποία αναμένονται να αναπτυχθούν, είναι σίγουρο ότι το μοντέλο παροχής υπηρεσιών φροντίδας θα αλλάξει και θα γίνει αποδοτικότερο (σε αυτό το

σημείο επισημαίνεται ότι η μεγαλύτερη πρόκληση εστιάζεται γύρω από θέματα που άπτονται της ασφάλειας, της διασφάλισης της ιδιωτικότητας, τα ηθικά και τα νομικά θέματα).

➤ **Εξελίξεις στην Αγορά του Φαρμάκου: Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων**

Δρομολογείται το «Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων» (η ολοκλήρωση του οποίου προβλέπεται ως το τέλος της παρούσας χρονιάς). Είναι πολύ μεγάλο έργο που θα «στοιχίζει» τα φαρμακευτικά προϊόντα και τις τιμές τους. Επίσης δημιουργείται ένα ακόμα portal που θα είναι η διασφάλιση των φαρμακευτικών προϊόντων μέσω του ηλεκτρονικού συνταγολογίου και της συνταγογράφησης. Η συγκεκριμένη δράση θα λειτουργήσει συνδυαστικά και θα βοηθήσει και τους άλλους υγειονομικούς φορείς που ήδη ζητάνε κάποια δεδομένα έτσι ώστε αυτά να ενσωματωθούν στο ISD 10 ή Level. Επίσης, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της διαφορετικής διατίμησης (λόγω του φαινομένου της «δυναμικής» τιμολόγησης)⁷ και για να εγκαθιδρυθεί μια σχέση διαφάνειας κράτους και κοινωνικών εταίρων, εγκαθίσταται ένα μοντέλο «προτεραιοποίησης» (first in - first out) στο πεδίο των Κλινικών Μελετών και στην αδειοδότηση φαρμάκων - καλλυντικών.

Επίσης, παράλληλα με το «Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων» προβλέπεται και μια σειρά συμπληρωματικών δράσεων όπως π.χ. το ηλεκτρονικό παράβολο (κάτι που απασχολεί όλες τις Δημόσιες Υπηρεσίες που έχουν έσοδα).

Τέλος, για πρώτη φορά όλες οι επιχειρήσεις υπέβαλαν ηλεκτρονικά τα αιτήματά τους, και τις προτάσεις τιμολόγησης των προϊόντων στον ΕΟΦ και ο καινούργιος κατάλογος με τις χώρες – πηγές των τιμών, είναι προσβάσιμος σε όλους.

➤ **Εξελίξεις στο πεδίο της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας**

Τα ελληνικά νοσοκομεία ξοδεύουν σε επίπεδο προϋπολογισμών γύρω στο 40% των χρημάτων τους, για την αγορά ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Σε επίπεδο απολογισμών η δαπάνη τελικά είναι γύρω στο επίπεδο του 35 με 36%. Η δαπάνη αυτή είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη των φαρμάκων. Σήμερα με καταγεγραμμένα περίπου 500.000 ιατροτεχνολογικά προϊόντα τα οποία διακινούνται στη χώρα, μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι το τοπίο έχει ξεκαθαρίσει και η αγορά έχει αποτυπωθεί. Δημιουργούνται διαρκώς νέες εκδόσεις που περιλαμβάνουν νέα προϊόντα πάντα σε συνεργασία Δημοσίου και προμηθευτών. Τα Νοσοκομεία μπαίνουν στην διαδικασία να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτής της βάσης / Μητρώου και αυτό έχει μεγάλη σημασία γιατί πλέον η διαχείριση της τεχνολογίας θα είναι ευκολότερη. Από την άλλη η διαχείριση της τεχνολογίας από την αγορά και τη χρήση της έως και την απόσβεση ή την απόσυρσή της απαιτεί ενιαία «γλώσσα», κωδικοποίηση. Στον χώρο της υγείας έχει ξεκινήσει εδώ και λίγο καιρό μια

⁷ Όποιος βγαίνει πρώτος στην αγορά παίρνει διαφορετική τιμή ακόμα και για το ίδιο προϊόν..

σημαντική προσπάθεια, που είναι η κωδικοποίηση τόσο του ιατρικού προσωπικού όσο και τα μηχανήματα και τα φάρμακα.

➤ **Χάρτης Υγείας**

Βρίσκεται στη φάση παράδοσης στο Υπουργείο Υγείας ο «Χάρτης Υγείας» (ή «Υγειονομικός Χάρτης»), ο οποίος είναι εξορισμού ένα εργαλείο με ανοικτά δεδομένα το οποίο θα επιτρέπει στους πολίτες να έχουν πρόσβαση. Ο Υγειονομικός Χάρτης είναι ένα σύγχρονο διαχειριστικό εργαλείο ορθολογικής λήψης αποφάσεων με βάση τις πραγματικές ανάγκες υγείας του πληθυσμού και των υπηρεσιών υγείας. Ο Υγειονομικός Χάρτης είναι ένα εργαλείο βέλτιστης κατανομής ή ανακατανομής των πόρων του συστήματος υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης βάσει πραγματικών δεδομένων. Ο Υγειονομικός Χάρτης έρχεται να καλύψει το κενό της έλλειψης δεδομένων και να παρέχει αποτελεσματική Τεκμηρίωση στον στρατηγικό σχεδιασμό σύγχρονων πολιτικών υγείας.

➤ **Σύστημα Επιχειρηματικής Ευφυΐας του ΕΣΥ**

Εξελίσσεται το μεγάλο έργο για το Σύστημα Επιχειρηματικής Ευφυΐας του ΕΣΥ. Η ολοκλήρωσή του κρίνεται σημαντικότερη, διότι ως Σύστημα έχει τη δυνατότητα να συγκεντρώνει όλη την πληροφορία για την υγεία (και από τον Υγειονομικό Χάρτη και από το ESY-net).

➤ **Οργάνωση του Συστήματος Υπηρεσιών Υγείας και Επιχειρηματικές ευκαιρίες**

Οι τρόποι αξιοποίησης των δεδομένων που παράγονται από τα συστήματα διαχείρισης προϊόντων και υπηρεσιών, είναι αφενός η καλύτερη εσωτερική οργάνωση και διαχείριση του συστήματος υγείας, αλλά και η ανάδειξη επιχειρηματικών ευκαιριών για τον ιδιωτικό τομέα, από “start- Ups”⁸ οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα δεδομένα για να παρέχουν επιπλέον υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας. Υπάρχουν τα κλινικά δεδομένα από τα νοσοκομεία και από τις μονάδες υγείας και υπάρχουν τα φαρμακευτικά δεδομένα από τον ΕΟΦ και από τον ΕΟΠΥΥ. Αυτό το οποίο χρειάζεται, είναι ένας μηχανισμός εποπτείας και ανάλυσης όλων αυτών των δεδομένων ώστε να είναι αξιοποιήσιμα (ενδεχομένως το ΕΚΑΠΤΥ, θα μπορούσε να παίξει αυτό το ρόλο). Σε συνδυασμό και με την συστηματική ιατρική γνώση, η Δημόσια Διοίκηση μπορεί να στοχοθετήσει μια ορθολογικότερη διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων για την παροχή υπηρεσιών υγείας. Τα ανοικτά δεδομένα χρειάζονται για την καλύτερη οργάνωση της Δημόσιας Υγείας αλλά και για τη δημιουργία αναπτυξιακής προοπτικής μέσω των αναδυόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών.

---

⁸ Νεοφυείς επιχειρήσεις.

➤ **Εξουσιοδοτήσεις, Ανωνυμία**

Οι Φορείς που διαχειρίζονται δεδομένα, θα μπορούσαν να ανοίξουν την πρόσβαση τους, αρκεί να έχουν την εξουσιοδότηση από κάποιο επιτελικό όργανο (π.χ. η ΗΔΙΚΑ ΑΕ από τον ΕΟΠΥΥ ή από το Υπουργείο Εργασίας). Για αυτό πρέπει να οργανωθεί ένα πλαίσιο λήψης πολιτικής απόφασης για το τι μπορεί να διατεθεί ελεύθερα. Και εδώ εισβάλλει η έννοια της «ανωνυμίας» και της απαραίτητης “anonymity platform” για να βγουν αυτά τα δεδομένα που μπορεί να είναι χρήσιμα και σε ιδιώτες και σε άλλους Δημόσιους Φορείς.

➤ **«Κινητή» Διακυβέρνηση**

Στην Ελλάδα υπάρχει όντως ένα τεχνολογικό κενό, το οποίο όμως μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της αναπτυγμένης κουλτούρας που αφορά στα κινητά τηλέφωνα (mobile phones). Έχει αποδειχθεί ότι το m-government, η κινητή διακυβέρνηση, μπορεί να κινηθεί πιο γρήγορα από την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Μπορεί λοιπόν ο πολίτης να συνεργάζεται με την Κυβέρνηση, με διάφορες εφαρμογές που η ίδια η πολιτεία θα δημιουργεί για τα κινητά τηλέφωνα και αυτό να λειτουργεί αμφίδρομα. Έτσι θα μειωθεί το κενό στην έλλειψη τεχνολογικής προσαρμογής έστω και με την κινητή διακυβέρνηση. Υπάρχουν πολλές στατιστικές για χώρες Αραβικές και Αφρικανικές, οι οποίες θεωρούνται Τριτοκοσμικές αλλά έχουν κάνει άλματα σ’ αυτό το θέμα.

➤ **Δημοσιοποίηση στοιχείων**

Απαιτείται μια κεντρική οργάνωση των μηνιαίων, ζητούμενων από το Υπουργείο και τον ΕΟΠΥΥ, δεδομένων. Πρέπει δηλαδή να οριστούν ξεκάθαρα τα data sets, ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη σε αυτά. Έτσι θα επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας στα νοσοκομεία, φθηνότερη εισαγωγή των δεδομένων και κεντρικό έλεγχο για την βέλτιστη αξιοποίηση τους.

➤ **Εφαρμογές Αξιοποίησης Δεδομένων**

Πρέπει να αναπτυχθούν (με δημοσιοποιούμενες παράλληλα τις προδιαγραφές τους) προγραμματιστικά interfaces (API), έτσι ώστε τα δεδομένα αυτά μετά να συλλέγονται αυτόματα από τα πληροφοριακά συστήματα και να υποβάλλονται αυτόματα. Επίσης πρέπει τα δεδομένα να δημοσιεύονται σε κεντρικό επίπεδο ώστε να είναι αξιοποιήσιμα. Με αυτόν τον τρόπο θα προαχθεί η διαφάνεια και η συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ των οργανισμών.

➤ **Εθνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας για την υγεία και Πρότυπα**

Απαιτείται λοιπόν, ένα εθνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας για την υγεία. Χρειάζεται μία υπηρεσία που να διαχειρίζεται και να διαθέτει σ’ αυτούς που ενδιαφέρονται τα

εθνικά πρότυπα για τις κωδικοποιήσεις τα οποία να βασίζονται σε διεθνή στάνταρντ. Παράδειγμα μπορεί να είναι εθνική κωδικοποίηση για τους παρόχους υγείας.

Η πρόταση είναι η δημιουργία πιστοποιημένων εταιρειών, πιστοποιημένων λογισμικών με βάση κανόνες τους οποίους θα μπορούσε να ορίσει είτε το Υπουργείο Υγείας είτε το HL7 HELLAS, δημιουργώντας το πρότυπο για τους όρους επικοινωνίας μέσα στον χώρο της υγείας. Προϋπόθεση για τα ανοικτά δεδομένα είναι τα πρότυπα, και μάλιστα τα ελεύθερα πρότυπα. Αυτό που χρειάζεται λοιπόν είναι η σύνταξη και η επικαιροποίηση προτύπων και δηλώσεων συμμόρφωσης βάσει των οποίων θα επικοινωνούν οι κοινωνικοί εταίροι μεταξύ τους και πιστοποίηση των εφαρμογών από Τρίτους σε ότι αφορά τη συμμόρφωση με τα παραπάνω πρότυπα.

➤ Συμμετοχικότητα και Εκπαίδευση – Ο ρόλος του ΕΚΔΔΑ

Τέλος εκπαίδευση δυναμικού ανθρώπινου είτε από επιχειρήσεις είτε από την πολιτεία σε θέματα διαλειτουργικότητας και ανοικτών προτύπων. Τα ανοικτά δεδομένα δεν είναι αυτοσκοπός είναι απλώς ένας πολύ καλός δρόμος, ώστε οι πολίτες να πάρουν πληροφορία για το τι γίνεται στην ανοικτή διακυβέρνηση στη χώρα μας. Ο ρόλος του ΕΚΔΔΑ τόσο όσον αφορά στην ενίσχυση των μηχανισμών συμμετοχικότητας, όσο και στην εκπαίδευση είναι καίριος. Με εκπαιδευτικές δράσεις που θα κινούνται μεταξύ ενυαιθητοποίησης, προσανατολισμού και ερμηνείας των εξελίξεων αλλά και της υψηλής εξειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων, το ΕΚΔΔΑ μπορεί να καλύψει τα σοβαρά κενά της Δημόσιας Διοίκησης. Πρόκειται από τη «φύση» του για τέτοιο παραγωγικό Οργανισμό, που σε πιθανή SWOT Analysis θα κατείχε μια διακεκριμένη θέση τόσο στο πεδίο των «Δυνατοτήτων» όσο και στο πεδίο των «Ευκαιριών».

3.2.4 Τουρισμός-Πολιτισμός

Οι πολιτικές ανοιχτών δεδομένων οι οποίες ενθαρρύνουν την ευρεία διαθεσιμότητα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα για προσωπικούς ή εμπορικούς σκοπούς, με ελάχιστους ή καθόλου νομικούς, τεχνικούς ή οικονομικούς περιορισμούς και οι οποίες προωθούν την κυκλοφορία των πληροφοριών όχι μόνο για τους οικονομικούς φορείς αλλά και για τους πολίτες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ταχεία ανάπτυξη νέων υπηρεσιών που βασίζονται σε νέους τρόπους συνδυασμού και χρησιμοποίησης αυτών των πληροφοριών, τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης και προώθησης της κοινωνικής δέσμευσης.

3.2.4.1 Υφιστάμενη Κατάσταση

Είναι αισιόδοξο το μήνυμα από τους φορείς στο χώρο του πολιτισμού και του τουρισμού ότι όλο και περισσότεροι επιμέρους διαδικτυακοί τόποι της κεντρικής κυβέρνησης, αλλά και σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, δημιουργούνται τα τελευταία χρόνια με σκοπό να προσφέρουν ανοιχτή, δομημένη πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων, πληροφοριών και μεταδεδομένων στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού που μπορούν να λειτουργήσουν ως βάση για τη δημιουργία δευτερογενών εφαρμογών προστιθέμενης αξίας και να προάγουν την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα επιτυχούς πρακτικής ανοίγματος δημόσιων δεδομένων αποτελούν το open archive.gr από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και το visit Greece.gr από το Υπουργείο Τουρισμού.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

⇒ <http://openarchives.gr/>: Το open archive.gr συγκεντρώνοντας πληροφορία και καταγράφοντας τα μεταδεδομένα αυτής της πληροφορίας από τον χώρο της επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας της χώρας, λειτουργεί στη βάση της δημιουργίας ενός ψηφιακού αποθέματος το οποίο καλύπτει διάφορες περιοχές, μεταξύ των οποίων και οι τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού, με παράλληλη προβολή, διακίνηση και διάθεσή του εν λόγω υλικού, κατά τρόπο ανοιχτό, προσβάσιμο με τη χρήση μιας απλής μηχανής αναζήτησης και άμεσα αξιοποιήσιμο.

⇒ **EOT:** <http://www.visitgreece.gr/el>: Το visit Greece.gr, είναι ένα portal που έχει αυτονομηθεί από την επίσημη ιστοσελίδα του EOT, με σκοπό την προώθηση του τουριστικού προϊόντος και με τεράστια επισκεψιμότητα 7.300.000 μόνιμων επισκεπτών. Τα στοιχεία του visit Greece δεν είναι κλειδωμένα. Ο κάθε πολίτης του κόσμου, η κάθε Υπηρεσία αντλεί περιεχόμενο με μοναδικό περιορισμό την «αναφορά

στην πηγή» με δεδομένο ότι το υλικό που προβάλλεται αντλείται πολλές φορές από τρίτους που διατηρούν τα σχετικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά και γιατί είναι σκόπιμη η ευρεία διάδοση την επίσημης πύλης της χώρας στον τουρισμό, για λόγους αύξησης της επισκεψιμότητας της.

⇒ **Γενικά Αρχεία του Κράτους : <http://www.gak.gr>**: Δεν θα πρέπει να παραλειφθεί από την παρούσα αναφορά η ολοκλήρωση μεγάλων προγραμμάτων ψηφιοποίησης των Γενικών Αρχείων του Κράτους και η δημιουργία μεγάλου ψηφιακού αποθέματος, για τη διαχείριση του οποίου έχει εγκατασταθεί εσωτερικά, σε όλο τον αρχειακό ιστό, εξειδικευμένο πρόγραμμα διαχείρισης, με την ονομασία «Αρχειομνήμων». Τα αρχεία των Γενικών Αρχείων του Κράτους λειτουργούν ως ανοικτά δεδομένα και ένας πολύ μεγάλος όγκος αυτών διατίθεται και μέσω διαδικτύου.

⇒ **ΣΕΑΒ: Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες**: Περαιτέρω, ένα άλλο παράδειγμα ανοιχτής πρόσβασης ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ), υπό την ομπρέλα του οποίου βρίσκονται οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδας αναπτύσσει ένα φιλόδοξο έργο για την παραγωγή μιας σειράς από 1000 περίπου ηλεκτρονικά βιβλία και συγγράμματα τα οποία θα συνοδεύονται από τα μεταδεδομένα τους και θα μπορούν να είναι διαθέσιμα και αναζητήσιμα σε επίπεδο θεματικών αντικειμένων, ή των μαθημάτων των πανεπιστημιακών σχολών. Εξάλλου, ο ΣΕΑΒ αναπτύσσει ένα σύνολο υπηρεσιών για την αξιοποίηση των βιβλιογραφικών δεδομένων και πληροφοριών, οι οποίες περιλαμβάνουν τον συλλογικό κατάλογο, μία πύλη αναζήτησης πληροφοριών, ψηφιακά αποθετήρια των ιδρυμάτων στα οποία μπορούν οι πανεπιστημιακές σχολές να καταγράψουν την επιστημονική τους παραγωγή, αλλά και άλλες καινοτόμες υπηρεσίες οι οποίες περιλαμβάνουν π.χ. τον εντοπισμό της λογοκλοπής η οποία μπορεί να παρατηρηθεί μέσα σε βιβλία, ή την καταγραφή των οντοτήτων που σχετίζονται με την παραγωγή της γνώσης. Επίσης, υπηρεσίες που περιλαμβάνουν συστήματα καταγραφής της έρευνας με στοιχεία που εντάσσουν την επιστημονική παραγωγή μέσα στο γενικότερο πλαίσιο για το οποίο αυτή δημιουργήθηκε (προγράμματα χρηματοδότησης, υπεύθυνους ερευνητές, εμπλεκόμενα πανεπιστημιακά ιδρύματα) .

⇒ **ΥΔΙΜΗΔ: data.gov.gr**: Ένα άλλο παράδειγμα άσκησης πολιτικής της κεντρικής κυβέρνησης προς την κατεύθυνση των «εξ ορισμού» ανοιχτών δεδομένων με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, είναι η λειτουργία του διαδικτυακού τόπου **data.gov.gr**, ήδη από τον Οκτώβριο του 2013. Πρόκειται για έναν κεντρικό κατάλογο δεδομένων όλων των φορέων του δημόσιου τομέα που δίνει τη δυνατότητα γενικής και ελεύθερης πρόσβασης στα δεδομένα αυτά. Σκοπός του data.gov.gr, είναι να αυξηθεί η πρόσβαση σε υψηλής αξίας, μηχαναγνώσιμα σύνολα δεδομένων μέσω της παροχής ενιαίων υπηρεσιών καταλογογράφησης, ευρετηρίασης, αποθήκευσης, αναζήτησης και διάθεσης δεδομένων και πληροφοριών του δημόσιου τομέα, καθώς και διαδικτυακές

υπηρεσίες προς τους πολίτες και τρίτα υπολογιστικά συστήματα, με την ενοποίηση όλων των πηγών της δημόσιας διαθέσιμης πληροφορίας σε ένα ενιαίο δικτυακό τόπο, ο οποίος είναι το κομβικό σημείο συγκέντρωσης και διανομής δημόσιων δεδομένων. Τέτοια σύνολα δεδομένων μπορεί να απορρέουν από θεματικές ενότητες που αφορούν σε οικονομικά στοιχεία, προμήθειες, αποφάσεις του Κράτους, φορολογία και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, περιβάλλον, οικοδομική δραστηριότητα, επενδύσεις, άσκηση αρμοδιοτήτων στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού, εκπαίδευση και έρευνα, τιμές προϊόντων και υπηρεσιών, αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών. Τα σύνολα δεδομένων που αναρτώνται στο **data.gov.gr** είναι διαθέσιμα με ανοικτές άδειες, που επιτρέπουν την περαιτέρω χρήση τους χωρίς περιορισμούς και χωρίς κόστος.

3.2.4.2 Προβληματισμοί

1. Αδειοδοτήσεις και θέματα δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

Έγγραφα, σύνολα δεδομένων και πληροφορίες, επί των οποίων τρίτοι έχουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας θα πρέπει να εξαιρεθούν από τον κανόνα της ανοιχτής πρόσβασης, σύμφωνα και με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/98, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του Ν 3448/2006. Ειδικότερα, με δεδομένη μάλιστα την επέκταση των διατάξεων της οδηγίας για την “περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα” στις βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, τα μουσεία και τα αρχεία, απαιτείται αποσαφήνιση του τοπίου αναφορικά με την πρόσβαση στις συλλογές των παραπάνω πολιτιστικών ιδρυμάτων και οργανισμών, ως προς τα δικαιώματα τρίτων και θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι στις περιπτώσεις που ένας τρίτος ήταν ο αρχικός ιδιοκτήτης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφου που κατέχουν οι εν λόγω φορείς, (βιβλιοθήκες, μουσεία και αρχεία) και το διάστημα προστασίας των εν λόγω δικαιωμάτων δεν έχει λήξει, το έγγραφο αυτό θα πρέπει να θεωρείται ως έγγραφο για το οποίο τρίτοι έχουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, και ως εκ τούτου εξαιρείται, κατ’ αρχήν, από τον κανόνα της ανοιχτής πρόσβασης.

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε από τους συνομιλητές ότι ιδιαίτερος στην περίπτωση διάθεσης πολιτιστικού υλικού είναι απαραίτητη η διασφάλιση της αναφοράς στην πηγή και η διαφύλαξη του εννοιολογικού του περιεχομένου. Η άδεια για την περαιτέρω χρήση εγγράφων και πληροφοριών, ή συνόλων δεδομένων και μεταδεδομένων των φορέων του δημόσιου τομέα προσθέτει αξία για τους περαιτέρω χρήστες, για τους τελικούς χρήστες αλλά και για την κοινωνία εν γένει, αλλά και για τον ίδιο τον δημόσιο φορέα, προωθώντας τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την παροχή εγγυήσεων για ορθή χρήση των δεδομένων. Η χρήση άδειας, εφόσον μάλιστα με αυτήν καθορίζονται οι νόμιμες χρεώσεις για την περαιτέρω χρήση με την αναγνώριση δικαιωμάτων, εξασφαλίζει ανατροφοδότηση από περαιτέρω χρήστες όσο

και από τελικούς χρήστες, γεγονός που επιτρέπει στον φορέα του δημόσιου τομέα να βελτιώσει την ποιότητα των πληροφοριών και δεδομένων που συλλέγει και διαθέτει. Για την εφαρμογή της πολιτικής της ανοιχτής διακυβέρνησης ιδίως στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού ενδείκνυται η χρήση ανοιχτών, δημόσιων αδειών, που διασφαλίζουν και εγγυώνται την ορθή χρήση των δημόσιων δεδομένων με «αναφορά στην πηγή» και δήλωση «τροποποίησης του αρχικού περιεχομένου».

2. Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά στα ζητήματα των προσωπικών δεδομένων και της προστασίας τους, στο τραπέζι επισημάνθηκε ότι όταν μιλάμε για ανοικτά δεδομένα πάντα υπάρχουν περιορισμοί. Από την πλευρά του πολιτισμού, οι περιορισμοί αφορούν στην προστασία τυχόν πνευματικών δικαιωμάτων ή εν μέρει επίσης κανόνων δεοντολογίας που ισχύουν στην έρευνα που πάλι όμως πολλές φορές έχουν να κάνουν με πνευματικά δικαιώματα. Από την πλευρά της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι πολιτικές για τα ανοικτά δεδομένα πολλές φορές μπορούν να έρθουν σε σύγκρουση με αυτήν. Όταν μιλάμε για ανοικτά δεδομένα, είναι τα δεδομένα τα οποία προορίζονται για κάθε χρήση. Και γι' αυτό σε επίπεδο Ενωσιακής πολιτικής συνδέονται με την νέα οδηγία 2013/37 για την «περαιτέρω χρήση των εγγράφων του δημόσιου τομέα», που προβλέπει και ρυθμίζει επίσης κάθε δυνατή χρήση, εμπορική ή μη. Σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της παλαιότερης όσο και της πρόσφατης οδηγίας εγκαθιδρύεται η υποχρέωση των κρατών μελών να ανοίξουν μεν, τα δεδομένα τους, εισάγεται όμως εξαίρεση, μεταξύ άλλων και για τις περιπτώσεις εκείνες όπου υφίστανται προσωπικά δεδομένα. Αν αυτά τα δεδομένα, είναι προσβάσιμα βάσει του εθνικού δικαίου και γενικότερα δεν καταστρατηγούνται οι διατάξεις για τα προσωπικά δεδομένα, τότε μόνον μπορούν να αποτελέσουν μέρος των ανοικτών δεδομένων. Η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να είναι ασυμβίβαστη με συγκεκριμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς για τους οποίους έχουν συγκεντρωθεί τα δεδομένα αυτά.

Ως εκ τούτου, για την προώθηση των πολιτικών που αφορούν σε ανοιχτή πρόσβαση δεδομένων θα πρέπει να επισπευσθεί η δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου με τη μεταφορά της ως άνω οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη το συντομότερο δυνατόν, καθώς **τα ανοικτά δεδομένα αφορούν πρωτίστως σε άλλα δεδομένα και όχι στα προσωπικά δεδομένα**. Για παράδειγμα: Αν έχουμε να κάνουμε με δεδομένα δημοσίων υπαλλήλων (όνομα, ειδικότητα, πού υπηρετούν, τηλέφωνο, βαθμός κλπ) και κρίνεται αναγκαίο να εφαρμοστούν πολιτικές ανοιχτών δεδομένων, πλην όμως προκύπτει η ύπαρξη προσωπικών δεδομένων, τότε θα πρέπει, κατ' αρχήν, τα δεδομένα αυτά να καταστούν ανώνυμα. Δεδομένα, δηλαδή, που θα έχουν υποστεί μία τέτοια επεξεργασία και μπαίνουν σε μεγαλύτερα σύνολα δεδομένων, έτσι ώστε να αποφευχθεί ο σύνδεσμός τους με το συγκεκριμένο άτομο. Εν προκειμένω, κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη ορισμένων τεστ, όπως αυτό που ονομάζεται **real identification**

test, δηλαδή να διασφαλιστεί ότι από το σύνολο των δεδομένων δεν είναι επαναγνωρίσιμο το άτομο. Και τι θα πει αυτό: Να μην είναι επαναγνωρίσιμο όχι από τον προϊστάμενό του υπαλλήλου (αν παραμείνουμε στο παράδειγμα του δημοσίου υπαλλήλου), αφού ο προϊστάμενος είναι γνώστης των δεδομένων αυτών, αλλά από έναν τρίτο.

Εξάλλου, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο διαδίκτυο υπάρχουν και άλλα πολλά δεδομένα που διακινούνται ελεύθερα, θα πρέπει η διασύνδεση των δεδομένων **να μην δώσει μεγαλύτερη πληροφορία από την υφιστάμενη, σε έναν τρίτο**. Συνεπώς, αν δεν είναι δυνατή η διάθεση ανωνυμοποιημένων δεδομένων ή για κάποιον άλλο πρέπει να δουλέψουμε με προσωπικά δεδομένα, τότε υπάρχει μία βασική διάσταση και σύγκρουση ανάμεσα στην οδηγία για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και τις διατάξεις που ισχύουν για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, με τη επιφύλαξη των οποίων ασκείται το δικαίωμα για περαιτέρω χρήση.

Βασική αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι να ξέρουμε από πριν για **ποιο σκοπό** θα χρησιμοποιηθούν. Στα ανοικτά δεδομένα η αρχή είναι αντίθετη: Να διατίθενται τα δεδομένα για κάθε σκοπό και μάλιστα να διατίθενται για το λόγο ότι μέσω της καινοτομίας που υπάρχει στην αγορά θα προκύψει, το δίχως άλλο, ένας σκοπός περαιτέρω χρήσης αυτών.

Τα ιστορικά αρχεία που πλέον περιλαμβάνονται στην οδηγία για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα έχουν κι αυτά ειδικά προβλήματα γιατί στο μέτρο που αναφέρονται σε δεδομένα προσώπων πάλι μπορεί να συνδέονται είτε με τα ίδια τα πρόσωπα, τα οποία μπορεί βέβαια να έχουν αποβιώσει, είτε με συγγενείς κι εκεί θα πρέπει να μελετάμε τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει αυτή η προσβασιμότητα του αρχείου σε όλους χωρίς κανένα περαιτέρω περιορισμό, ή στους συγγενείς αυτών των προσώπων, αν τα ίδια δεν ζουν. Πχ, στοιχεία για δοσίλογους, γενετικά δεδομένα τα οποία είναι κληρονομούμενα. Και μπορεί να γνωρίζει κανείς για κληρονομική ασθένεια ζώντων ατόμων κλπ. Γι' αυτό συνήθως και τα ιστορικά αρχεία, τα γενικά αρχεία, έχουν και ειδική νομοθεσία για την πρόσβαση. Αν θέλουμε να τα ανοίξουμε τα εν λόγω δεδομένα θα πρέπει να επανεξετάσουμε κι αυτή τη βασική νομοθεσία λαμβάνοντας όμως υπόψη και τους παραπάνω περιορισμούς.

Η διάθεση των προσωπικών δεδομένων, όπως π.χ. κατά την ανάρτησή τους στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», δεν ταυτίζεται με τις πολιτικές για ανοικτά δεδομένα. Και τούτο διότι, μολονότι η ΔΙΑΥΓΕΙΑ παρέχει ανοικτή πρόσβαση στα δεδομένα των πράξεων του δημόσιου τομέα, η πρόσβαση αυτή προβλέπεται για συγκεκριμένο σκοπό που είναι η διαφάνεια, σε αντίθεση με τις πολιτικές ανοικτών δεδομένων για αξιοποίηση, οι οποίες ανοίγουν τα δεδομένα για κάθε σκοπό περαιτέρω χρήσης. Δεν προκύπτει λοιπόν, ότι τα δεδομένα που είναι στην «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» (πολλά μάλιστα αφορούν και σε προσωπικά δεδομένα πχ. για ταξίδια υπαλλήλων κλπ.) μπορούν να

χρησιμοποιηθούν από μία εταιρία για να αναπτύξει μία εφαρμογή με σκοπό την αποστολή διαφημιστικού υλικού (λαμβάνοντας υπόψη, εν προκειμένω, ότι διάφοροι υπάλληλοι ταξιδεύουν πολύ συχνά προς αυτόν τον προορισμό).

Σχετική με τους παραπάνω προβληματισμούς η γνωμοδότηση 6/2003, της ομάδας εργασίας του άρθρου 29, σε συνδυασμό και με τη γνωμοδότηση 3/2013 η οποία περιέχει μία ενότητα για τα ανοικτά δεδομένα.

3.2.4.3 Προτάσεις-Προοπτικές

Για την εκπλήρωση των στόχων της ανοιχτής διακυβέρνησης στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού απαιτείται η προώθηση κι εφαρμογή καινοτόμων πολιτικών, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν και ως δεσμεύσεις του σχεδίου δράσης του OGP για τη χώρα μας:

Α. Παροχή πρόσθετων, κατάλληλων και επικαιροποιημένων οδηγιών σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο από το αρμόδιο Υπουργείο (ΥΔΜΗΔ) προς τους φορείς του δημόσιου τομέα που συλλέγουν και διαθέτουν σύνολα δεδομένων και πληροφορίες, με σκοπό να πετύχουν τη μέγιστη δυνατή εμπλοκή τους στο άνοιγμα των δεδομένων τους, ιδίως σύμφωνα με τα παρακάτω :

- 1) Η μορφή στην οποία θα γίνεται η ανάρτηση των δεδομένων πρέπει να επιτρέπει την μηχανάγνωσή τους καθώς και την ευχερή αναζήτηση από τον τελικό χρήστη. Ένα έγγραφο θα πρέπει να θεωρείται έγγραφο σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, εάν είναι σε μορφή αρχείου διαρθρωμένου κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εφαρμογές λογισμικού να μπορούν να εντοπίσουν, να αναγνωρίσουν και να εξάγουν από αυτό συγκεκριμένα δεδομένα. Τα εν λόγω δεδομένα θεωρούνται μηχαναγνώσιμα δεδομένα. **Αντιθέτως, τα έγγραφα που έχουν κωδικοποιηθεί σε μορφή αρχείου που περιορίζει μια τέτοια αυτόματη επεξεργασία, διότι τα δεδομένα που προκύπτουν δεν μπορούν να εξαχθούν από αυτά τα έγγραφα, δεν θεωρούνται έγγραφα σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο.**
- 2) **Ανάρτηση του αρχείου στο data.gov.gr** , σε μορφή δομημένου αρχείου «ανοιχτού μορφότυπου μαζί με τα μεταδεδομένα. Εν προκειμένω, ως «ανοιχτός μορφότυπος» νοείται ο μορφότυπος ο οποίος δεν εξαρτάται από πλατφόρμα και διατίθεται χωρίς περιορισμό προς περαιτέρω χρήση. Κατά τα λοιπά η ηλεκτρονική και διαδικτυακή διάθεση των δημοσίων πληροφοριών τηρεί τους κανόνες και τα πρότυπα που προβλέπονται από την Υπουργική Απόφαση ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (ΦΕΚ Β΄ 1301) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».
- 3) Οι φορείς που έχουν την ευθύνη για την εξασφάλιση της διαθεσιμότητας θεματικών συνόλων δεδομένων που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους, με τη

- μορφή των «ανοιχτών δεδομένων», θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα σε εκείνα που χαρακτηρίζονται από υψηλή αξία και όφελος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- 4) Οι πληροφορίες του δημοσίου τομέα διατίθενται κατ' αρχήν ελεύθερα προς περαιτέρω χρήση και αξιοποίηση. Ο αποκλεισμός της δυνατότητας περαιτέρω χρήσης των δεδομένων αποτελεί εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν 3448/2006 και πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς από τους φορείς που κατέχουν τα δεδομένα.
- 5) **Αποσαφήνιση και αξιοποίηση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου για την αδειοδότηση:** Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν 3448/2006 «Οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν να επιτρέπουν την άνευ όρων περαιτέρω χρήση εγγράφων ή να επιβάλλουν όρους μέσω αδειοδότησης, ή με άλλους τρόπους, συμπεριλαμβανομένης και της επιβολής τελών. **Ο καθορισμός των όρων του προηγούμενου εδαφίου γίνεται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Προκειμένου για εποπτευόμενους φορείς, η απόφαση αυτή εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του οικείου φορέα.** Οι όροι που επιβάλλονται δεν μπορεί να οδηγούν σε περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού. Με κοινή απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος των τελών, όπου αυτά επιβάλλονται». Ως εκ τούτου, να καθίσταται σαφές μέσω εγκυκλίων οδηγιών προς τους φορείς, ότι δεν είναι δυνατή η επιβολή όρων για την διάθεση και παροχή της δημόσιας πληροφορίας, εφόσον δεν έχει αιτιολογηθεί ειδικώς και επαρκώς από τον οικείο φορέα που τους επιβάλλει και δεν έχει εκδοθεί σχετική ΥΑ. Οι φορείς που κρίνουν σκόπιμη και απαραίτητη την επιβολή όρων περαιτέρω χρήσης, πέραν της αναφοράς στην πηγή ή/και της δήλωσης περί τροποποίησης του αρχικού περιεχομένου των δεδομένων ή της πληροφορίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν 3448/2006, οφείλουν να μεριμνήσουν για την έκδοση σχετικής ΥΑ, ειδάλτως οφείλουν να κάνουν δεκτές τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για περαιτέρω χρήση των δεδομένων τους, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται με τις διατάξεις του Ν 3448/2006.
- 6) **Η ύπαρξη δεδομένων προσωπικών χαρακτήρα** εντός των συνόλων δεδομένων ή των πληροφοριών των φορέων του δημόσιου τομέα δεν συνιστά από μόνη της λόγο άρνησης χορήγησης των δεδομένων αυτών προς περαιτέρω χρήση, με δεδομένο ότι όπως προκύπτει από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν 3448/2006 οι φορείς οφείλουν να χορηγούν τα παραπάνω δεδομένα, αφού προβούν σε **ειδική επεξεργασία των εγγράφων/δεδομένων/πληροφοριών, προκειμένου να απαλειφθούν τα παραπάνω στοιχεία.** Μπορούν μάλιστα να συμπεριλάβουν στο οριακό κόστος

που επιβάλλουν για την περαιτέρω χρήση εγγράφων και το πιθανό κόστος από την παραπάνω επεξεργασία (άρθρο 8 παρ. 1 του Ν 3448/2006).

- 7) **Όπου είναι δυνατό και τεχνικώς εφικτό η διάθεση της δημόσιας πληροφορίας γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή και διαδικτυακά.** Η ανάρτηση γίνεται στην ιστοσελίδα www.data.gov.gr και στην ιστοσελίδα του φορέα, εφόσον υπάρχει.

B. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και εργαλείων προς την κατεύθυνση της επεξεργασίας μεγάλου όγκου δεδομένων (big data) και διασύνδεσης δεδομένων στο διαδίκτυο (linked data).

Η ταχεία τεχνολογική εξέλιξη καθιστά δυνατή τη δημιουργία νέων υπηρεσιών κι εφαρμογών, που βασίζονται στη χρήση, τη συσσώρευση ή τον συνδυασμό δεδομένων. Για το λόγο αυτό, απαιτείται η ανάπτυξη αντίστοιχων λογισμικών και εργαλείων, τα οποία θα επιτρέψουν στα δεδομένα αυτά να γίνουν αντικείμενο ανάλυσης και θα δώσουν δυνατότητα στους φορείς που τα συλλέγουν και τα διαχειρίζονται να τα ανοίξουν και να τα αξιοποιήσουν, συνειδητοποιώντας τις άμεσες ωφέλειες που όλοι μπορούν να αποκομίσουν. Παράδειγμα τέτοιων υπηρεσιών μπορεί να είναι η αναγνώριση και η εξαγωγή οντοτήτων, ως αποτέλεσμα «συλλεκτικής ανάλυσης» των δεδομένων, ή η εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών για την ανωνυμοποίηση, την οπτικοποίηση και τη διασύνδεσή τους με άλλα δεδομένα. Με δεδομένο μάλιστα ότι στους φορείς του δημόσιου τομέα συσσωρεύονται καθημερινά εκατομμύρια εγγραφές που οδηγούν σε τεράστιο όγκο δεδομένων τα οποία πολύ δύσκολα επεξεργάζεται κανείς με τα υπάρχοντα εργαλεία, **είναι σκόπιμο να δημιουργηθούν πλατφόρμες επεξεργασίας δεδομένων που θα δίνουν ένα σετ από υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.**

Γ. Προϋποθέσεις για τη επίτευξη των παραπάνω στόχων και δεσμεύσεων των φορέων:

- **Συνέργεια φορέων** όπως πχ. α) μεταξύ των Υπουργείων Τουρισμού και Υγείας για τη δημιουργία κοινών βάσεων δεδομένων, στην περίπτωση που απαιτείται πιστοποίηση από διεθνείς φορείς των τουριστικών καταλυμάτων και των Υπηρεσιών υγείας με στόχο την ανάπτυξη του Ιατρικού Τουρισμού στη χώρα και την επίτευξη υψηλών ρυθμών αφίξεων τουριστών, με παράλληλη μείωση του διαφημιστικού κόστους, ή β) μεταξύ των Υπουργείων Τουρισμού και Πολιτισμού, με σκοπό τον εμπλουτισμό των διαδικτυακών πυλών με άλλες βάσεις δεδομένων για την προώθηση επιμέρους στόχων και πολιτικών.
- **Ενδυνάμωση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού** που έχει την ευθύνη συλλογής ή /και χειρίζεται τα δημόσια δεδομένα με κατάλληλη

καθοδήγηση για την προώθηση των στόχων της ανοιχτής διακυβέρνησης και πρόσβασης στα δημόσια δεδομένα και τις πληροφορίες με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή πολιτών και επιχειρηματικών μονάδων.

- **Αλλαγή κουλτούρας από τους δημόσιους λειτουργούς** που θα πρέπει να υιοθετήσουν την «εξ ορισμού» ανοιχτή πρόσβαση, εκτός των νόμιμων εξαιρέσεων, αλλά και από τους περαιτέρω χρήστες για ορθή χρήση των δημόσιων δεδομένων με «αναφορά στην πηγή» και «δήλωση τροποποίησης του αρχικού περιεχομένου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται και το εννοιολογικό περιεχόμενο των δεδομένων αυτών, ιδίως κατά την αξιοποίηση των όσων συλλέγονται και διατίθενται στο χώρο του πολιτισμού.

4. Προτεραιότητες Φορέων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση-Ανοικτά Δεδομένα

Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα προτείνεται ένα σύνολο παρεμβάσεων τόσο σε θεσμικό, τεχνικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο, προκειμένου:

- a. να εμπλουτιστεί το σύνολο των ανοιχτά διαθέσιμων δημοσίων δεδομένων και να εξασφαλιστεί η συνεχής ανανέωση και επικαιροποίησή τους
- b. να εξασφαλιστεί η ποιότητα των δεδομένων
- c. να θωρακισθεί η παροχή και διάθεση δεδομένων
- d. να δημιουργηθεί κουλτούρα ανοικτής διάθεσης της πληροφορίας

➤ Πολιτικές

- Διακήρυξη Αρχών για την Ανοικτή Διακυβέρνηση.
  - Διακήρυξη Αρχών για τα Ανοικτά Δεδομένα.
- Κείμενο πολιτικής που θα ορίζει το πλαίσιο και τους κανόνες για τα ανοικτά δεδομένα.
- Πολιτική και θεσμική παρέμβαση “Open by default”.
- Ενίσχυση της έρευνας, συνεργασία με ερευνητικές ομάδες, και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προσπαθειών.

➤ Προτεινόμενες Θεσμικές και Κανονιστικές Ρυθμίσεις

- Βελτίωση Θεσμικού Πλαισίου Διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας.
  - Ειδικότερα το Άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τον Ν.3448/2006 και τον Νόμο 3979 με κατάλληλες τροποποιήσεις ώστε να μην απαιτείται η έκδοση πολλών επιπλέον νομοθετικών πράξεων εφαρμογής.
- Εφαρμογή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου καθώς και συμπλήρωση του ήδη υπάρχοντος κανονιστικού πλαισίου για τα γεωχωρικά δεδομένα.
- Ενίσχυση ρόλου Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, σε περιπτώσεις άρνησης πρόσβασης σε δημόσιες πληροφορίες.
- Κατάρτιση πλαισίου αδειοδότησης δημόσιας πληροφορίας.
- Προϋποθέσεις και κριτήρια στα έργα ΤΠΕ, που σχετίζονται με την διάθεση δημόσιας πληροφορίας και υποχρεώσεις σε επίπεδο παραδοτέων.
- Κώδικας Πρόσβασης στην Δημόσια Πληροφορία.

➤ Τεχνική Διάσταση

- Άμεση Αξιοποίηση Υφιστάμενων Πληροφοριακών Συστημάτων.

- Άμεση εξαγωγή Ανοικτών Δεδομένων από Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων, Γενικό Εμπορικό Μητρώο, Εθνική Στατιστική Αρχή, το πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης του ΕΣΠΑ, το μητρώο νομικών προσώπων της ΓΓΠΣ, τα στοιχεία μισθοδοσίας από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών.
- Βελτίωση της Ποιότητας και Μορφής των Δεδομένων.
  - Όχι μόνο αναφορές σε αρχεία pdf. Διάθεση και αρχείων excel, csv κ.α.
- Επικαιροποίηση στοιχείων και δημιουργία έγκυρων μητρώων.
- Καθορισμός σαφούς πολιτικής για τους προσδιοριστές πόρων.
- Ενιαία Παροχή και Πρόσβαση.
- Τα δεδομένα ως μέρος της υποδομής.
- Δημιουργία εξειδικευμένου πλαισίου διαλειτουργικότητας για την υγεία. Δημιουργία υπηρεσίας για τον ορισμό και τη διαχείριση εθνικών προτύπων και κωδικοποιήσεων για την διαλειτουργικότητα.
- Αξιοποίηση τεχνολογιών για την σημασιολογική και εννοιολογική περιγραφή των συνόλων δεδομένων, προκειμένου να επιτευχθεί η διασύνδεσή τους.

➤ **Επιχειρησιακή και Οργανωτική Διάσταση**

- Οργάνωση και Λειτουργία Αποθετηρίου.
  - Υπό την εποπτεία του ΥΔΙΜΗΔ, για την καλύτερη επιχειρησιακή λειτουργία του αποθετηρίου δημοσίων ανοιχτών δεδομένων data.gov.gr. Για την ανάρτηση της πληροφορίας προτείνεται αυτή να γίνεται ταυτόχρονα στο δικτυακό τόπο του κάθε φορέα και στο κεντρικό αποθετήριο δημοσίων δεδομένων (data.gov.gr).
- Καταγραφή των αναγκών για την κοινωνία Δεδομένων. Συνεργασία με την κοινωνία σε θέματα που αφορούν τα δημόσια δεδομένα ώστε οι πολίτες
  - (α) καταθέτουν αιτήματα για τα σύνολα δεδομένων που επιθυμούν να «ανοίξουν»,
  - (β) υποβάλλουν και προτείνουν εφαρμογές που αξιοποιούν δημόσια δεδομένα και
  - (γ) καταθέτουν ιδέες και συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις
- Κοινή μεθοδολογία και πρότυπα διαχείρισης και διάθεσης δημόσιας πληροφορίας.
- Ορισμός υπευθύνων για την συλλογή και ανάρτηση των δεδομένων σε κάθε Υπουργείο.
- Ανοικτοί και Μετρήσιμοι Στόχοι Διάθεσης Δεδομένων.
- Δημιουργία και υποστήριξη υποδομής για την διάθεση από ένα (κεντρικό) σημείο των συνόλων δεδομένων.

➤ **Αλλαγή Κουλτούρας και ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού**

- Αλλαγή κουλτούρας της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης, σωστής, αξιοποίησης του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού και δημιουργίας Διπλωματικού κλάδου Πληροφορικής.

➤ **Προτεινόμενες Πολιτικές Δημοσίευσης**

- Δημοσίευση Πρωτογενών Δεδομένων
- Αμεσότητα
- Αναγνωσιμότητα από μηχανές
- Όχι διακρίσεις
- Χρήση ανοικτών προτύπων
- Αδειοδότηση

5. Προτάσεις για το σχέδιο Δράσης OGP

Προτάσεις στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Οικονομία και Εμπόριο»

- Ενίσχυση του ρόλου του Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, σε σχέση με την αρμοδιότητα του να εξετάζει προσφυγές που αφορούν στην άρνηση δημοσίων υπηρεσιών να παράσχουν πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες.
- Κατάρτιση ενός πλαισίου αδειοδότησης δημόσιας πληροφορίας.
- Πρόβλεψη για προϋποθέσεις και κριτήρια στα έργα ΤΠΕ, που σχετίζονται με την διάθεση δημόσιας πληροφορίας. Ο ανάδοχος κάθε νέου έργου ΤΠΕ θα πρέπει να καταθέτει μελέτη διάθεσης ανοιχτών δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα ανωνυμοποίησης στις περιπτώσεις όπου τα δεδομένα δεν είναι δυνατόν να διατεθούν ακατέργαστα.
- Ανάρτηση της πληροφορίας ταυτόχρονα στο δικτυακό τόπο του κάθε φορέα και στο κεντρικό αποθετήριο δημοσίων δεδομένων (data.gov.gr).
- Επιχειρησιακή ένταξη του data.gov.gr στα πλαίσια μιας οργανωτικής δομής, υπό την Εποπτεία του ΥΔΙΜΗΔ.

Προτάσεις στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Υποδομές και Γεωχωρική Πληροφορία»

- Εφαρμογή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου καθώς και συμπλήρωση του ήδη υπάρχοντος κανονιστικού πλαισίου.
- Ενεργοποίηση των υφιστάμενων δομών ελέγχου και συντονισμού.
- Ορισμός αδειών χρήσης για τα μεταδεδομένα των γεωχωρικών δεδομένων.
- Δωρεάν παροχή του τοπογραφικού και γεωλογικού υποβάθρου 1/50.000
- Επικαιροποίηση και εγκυροποίηση των δεδομένων.
- Κεντρική διαχείριση λεξικών.

Προτάσεις στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Τουρισμός»

- Παροχή πρόσθετων, κατάλληλων και επικαιροποιημένων οδηγιών σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο από το αρμόδιο Υπουργείο (ΥΔΜΗΔ) προς τους φορείς του δημόσιου τομέα που συλλέγουν και διαθέτουν σύνολα δεδομένων και πληροφορίες, με σκοπό να πετύχουν τη μέγιστη δυνατή εμπλοκή τους στο άνοιγμα των δεδομένων τους.
- Ανάρτηση συνόλων δεδομένων στο data.gov.gr, σε μορφή δομημένου αρχείου «ανοιχτού μορφότυπου» μαζί με τα μεταδεδομένα.
- προτεραιότητα σε εκείνα τα σύνολα δεδομένων που χαρακτηρίζονται από υψηλή αξία και όφελος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

- Δημιουργία πλατφόρμας επεξεργασίας δεδομένων που θα παρέχει ένα σετ από υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.
- Αποσαφήνιση και αξιοποίηση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης της δημόσιας πληροφορίας.

Προτάσεις στο στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Υγεία»

- Διάθεση ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού φακέλου υγείας.
- Διάθεση δεδομένων από το «Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων».

Διάθεση δεδομένων από το σύστημα «Χάρτης Υγείας».

Δεσμεύσεις συμμετεχόντων για το OGP

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης οι παρευρισκόμενοι δημόσιοι φορείς δεσμεύτηκαν να ανοίξουν τα παρακάτω σύνολα δεδομένων:

Τίτλος	Φορέας
Λίστα εξωχώριων (offshore) εταιριών	Υπουργείο Οικονομικών
Κρατικός Προϋπολογισμός ανά ΚΑΕ	Υπουργείο Οικονομικών
Το σύνολο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ)	Υπουργείο Ανάπτυξης
Σύνολα δεδομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών	Υπουργείο Ανάπτυξης

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. Συμμετέχοντες

Την έναρξη του εργαστηρίου κήρυξε ο Υπουργός και η υφυπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κ. Κυριάκος Μητσοτάκης και Εύη Χριστοφιλοπούλου.

Στο εργαστήριο συμμετείχε ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης Λέανδρος και έλαβαν επίσης μέρος, τα κατωτέρω κυβερνητικά στελέχη:

κ. Στέφανος Κομνηγός, Γενικός Γραμματέας Εμπορίου

κ. Αναστάσιος Λιάσκος, Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Τουρισμού

κα. Λίνα Μενδώνη, Γενική Γραμματέας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

κ. Χαράλαμπος Τσαβδάρης, Γενικός Γραμματέας ΓΓΠΣ

κ. Σωκράτης Αλεξιάδης, Γενικός Γραμματέας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος

Εκτός των προαναφερομένων, οι συμμετέχοντες ήταν εκπρόσωποι κοινωνικών και επιχειρηματικών φορέων, ξένοι εμπειρογνώμονες καθώς και ανώτερα στελέχη δημοσίων υπηρεσιών με θεσμική αρμοδιότητα ή ειδικές γνώσεις για το συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο.

Την ολομέλεια του εργαστηρίου συντόνισε η επικεφαλής της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Καινοτομιών του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, Αναστασία Παπαστυλιανού.

Οι συμμετέχοντες στα επιμέρους εξειδικευμένα εργαστήρια –στρογγυλά τραπέζια παρατίθενται παρακάτω διακριτά ανά τραπέζι:

[Πίνακας 1. Συμμετέχοντες τραπέζιού : ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟ](#)

[Πίνακας 2. Συμμετέχοντες τραπέζιού: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ –ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ](#)

[Πίνακας 3. Συμμετέχοντες τραπέζιού : ΥΓΕΙΑ](#)

[Πίνακας 4. Συμμετέχοντες τραπέζιού : ΥΠΟΔΟΜΕΣ-ΓΕΩΧΩΡΙΚΑ](#)

Πίνακας 1. Συμμετέχοντες τραπεζιού : ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΦΟΡΕΑΣ	Επίθετο	Όνομα
ΕΚΔΔΑ	Λιανός (Συντονιστής)	Αντώνης
ΥΠ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Παπαδόπουλος (Rapporteur)	Θεόδωρος
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ -ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΣΒΕΔΔ)	Βαρβαρούτσος	Γεώργιος
ΕΜΠ/ΕΛΛΑΚ	Βαφόπουλος	Μιχάλης
ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	Γιαλούρος	Γιάννης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ/ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Γούναρης	Μιχάλης
ΚΤΠ	Δεμέστιχας	Βασίλειος
ΥΠ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Δημητρίου	Ανδρέας
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Δουλαδέρης	Νικόλαος
ΓΠΠΣ	Εζόβαλης	Σταμάτη
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	Καπλάνη	Ελίνα
Γ.Γ ΥΠΑΝ/Γ.Γ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Κομνηνός	Στέφανος
ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - eProcurement	Κοτσώλης	Στέφανος
ΓΓΔ-ΕΣΟΔΩΝ	Κωτσάκης	Αριστομένης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	Λαμπράκης	Ιωάννης
ΑΣΕΠ	Λάμπρη	Μαίρη
ΓΓΕ	Λέζου	Μαρία
ΕΚΔΔΑ	Ντίνου	Ελένη
ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	Πανταζής	Σάκης
ΕΕΝΕ	Παπαδόπουλος	Γεώργιος
ΣΕΠΕ	Παπαρίδου	Παναγιώτα
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑ	Παπαστεφανάτος	Γιώργος
ΕΚΔΔΑ	Παπαστυλιανού	Αναστασια
ΓΠΠΣ	Παράσχος	Γεράσιμος.
ISA	Περιστέρας	Βασίλειος
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	Πρωτοπαππάς	Μάριος
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Ρακιντζής	Λέανδρος
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Σπαθάρης	Παναγιώτης
ΓΣΕΕ	Συριόπουλος	Παναγιώτης
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Ταμπούρης	Ευθύμιος
Γ.Γ. ΓΠΠΣ	Τσαβδάρης	Χαράλαμπος
ΓΓΕ	Τσικλίδης	Παρακευάς

ΚΤΠ	Τσώνης	Πέτρος
-----	--------	--------

Πίνακας 2. Συμμετέχοντες τραπεζιού : ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ –ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΦΟΡΕΑΣ	Επίθετο	Όνομα
ΕΚΔΔΑ	Ζωγράφου (Συντονίστρια)	Αναστασία
ΥΠ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Αγγελετοπούλου (Rapporteur)	Καλλιόπη
ΝΕΡΙΤ	Αλεξόπουλος	Βασίλειος
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	Βαρελά	Αγγελική
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	Καρδασιάδου	Ζωή
Εθνικό αρχείο μνημείων (ΔΕΑΜ)	Κουντούρη	Έλενα
ΕΝΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	Κυριακός	Δημήτρης
CEO Postscriptum	Κωνσταντινίδης	Κώστας
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΣΕΑΒ)	Κωνσταντίνου	Νίκος
ΓΑΚ	Μινώτου	Μαριέττα
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Νταής	Παναγιώτης
Γ.Γ. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Μενδώνη	Λίνα
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Νταλάκου	Βασιλική
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	Παινέση	Μυρτώ
ΒΟΥΛΗ	Παπαλόη	Ασπασία
ΓΑΚ	Παππά	Αμαλία
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Πατρώνος	Σωτήρης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Ράπτης	Χαράλαμπος
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	Σαραντάκος	Χρήστος
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	Σαραντόπουλος	Ιωάννης
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	Σαχίνη	Εύη
ΕΟΤ	Σπακουρή	Αθηνά
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΣΕΑΒ)	Σπανός	Δημήτρης
ΕΕΛ/ΛΑΚ	Τσιαβός	Πρόδρομος
ΕΕΛ/ΛΑΚ	Χούσος	Νίκος

Πίνακας 3. Συμμετέχοντες τραπέζιού : ΥΓΕΙΑ

ΦΟΡΕΑΣ	Επίθετο	Όνομα
ΕΚΔΔΑ	Μπουρσανίδης (Συντονιστής)	Χρήστος
ΕΚΔΔΑ	Πλατής (Rapporteur)	Χαράλαμπος
ΗΔΙΚΑ	Ασημακόπουλος	Αλέξανδρος
ΗΔΙΚΑ	Βογιατζάκης	Μάνος
ΕΚΑΠΤΥ	Γιαννούλη	Ταρσή
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Γρυμάνη	Ειρήνη
ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ ΑΔΕΔΥ	Ιωσηφίδου	Αικατερίνη
ΕΚΠΑ	Καραμαγκιώλη	Εβίκα
ΕΟΦ	Καραφύλλης	Ιωάννης
ΙΤΕ	Κατεχάκης	Δημήτρης
ΚΤΠ ΑΕ	Κουντζέρης	Θανάσης
ΚΑΤ	Λίττης	Δημήτρης
ΕΣΑΜΕΑ	Λογαράς	Δημήτρης
ΥΠ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Νόου	Κλεάνθης
ΩΝΑΣΕΙΟ	Παπαδάκης	Μιχάλης
ΕΚΑΠΤΥ	Παππούς	Γιώργος
ΟΓΡ/ΙΡΜ	Πρίφτης	Αθανάσιος
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ - ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΣΕΕΔΔ)	Ρογκάκου	Αλεξάνδρα
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΓΕΝΗΜΜΑΤΑΣ	Σαρηβουγιούκας	Γιάννης
ΗΛ7	Τάγαρης	Αναστάσιος
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	Τριανταφύλλου	Καλλιόπη- Αικατερίνη
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Τσαμαδού	Αθηνά
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ - ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΣΕΕΔΔ)	Φουντά	Ιωάννα
ΑΔΕΔΥ	Χρονόπουλος	Θεόδωρος

Πίνακας 4. Συμμετέχοντες τραπεζίου : ΥΠΟΔΟΜΕΣ-ΓΕΩΧΩΡΙΚΑ

ΦΟΡΕΑΣ	Επίθετο	Όνομα
ΑΔΕΔΥ	Μαυρομάτης (Συντονιστής)	Γεώργιος
ΕΚΔΔΑ	Μαραγκός (Rapporteur)	Ηλίας
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ /ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑ	Αθανασίου	Σπύρος
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ - ΕΛΕΓΚΤΩΝ (ΣΕΕΔΔ)	Αλεξάνδρου	Δημήτριος
ΜΟΔ	Αναγνωστοπούλου	Σοφία
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Ανδρουλακάκης	Νίκος
ΥΠΕΚΑ/ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ	Ανδρουλάκη	Δέσποινα
ΑΣΕΠ	Ζαραφέτα	Ελένη
ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ/ΔΙΣΤΥ	Καρανάσιος	Αλέξανδρος
ΕΕΛ/ΛΑΚ	Καρούνος	Θόδωρος
ΕΥΔ ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ	Καστρίτης	Ηλίας
ΥΠΕΚΑ	Κατσαρίδης	Παναγιώτης
ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ/ΔΙΣΤΥ	Κουβέλης	Κωνσταντίνος
ΕΚΠΑ	Κουμπάρακης	Μανόλης
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΗΜΙΟ	Λεβέντης	Νικόλαος
ΟΠΕΚΕΠΕ	Λόης	Κωνσταντίνος
ΕΚΧΑ	Μαρκάτος	Σωτήρης
ΜΟΔ	Μπούρας	Χρήστος
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ	Πατεράκης	Μάνος
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	Πεχλιβάνογλου	Κωνσταντίνος
ΓΓΠΣ	Πικραμένος	Ιωάννης
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	Ράππου	Μαρία
ΕΚΧΑ	Ρόκος	Δημήτρης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Ρουτζούνη	Νάνσυ
ΥΠ. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Σεχιώτη	Μαρία
ΕΜΠ	Στρατηγέα	Αναστασία
ΕΜΠ	Σωμαράκης	Γιώργος
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Τοσουνίδης	Λάζαρος
ΥΠΕΚΑ	Φατούρου	Αλίκη
ΧΑΡΟΚΟΠΟΕΙΟ	Χαλκιάς	Χρήστος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. Πρόγραμμα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ για την Ανοικτή Διακυβέρνηση #OGP2014
1^ο Εργαστήριο
“Ανοικτή Διακυβέρνηση - Ανοικτά Δεδομένα: Πρόκληση για την Ανάπτυξη”
Πέμπτη 30 Ιανουαρίου 2014, Μεγάλο Αμφιθέατρο ΕΚΔΔΑ

9:00	-	Προσέλευση συμμετεχόντων
9:30		
9:30 - 11:00		Εναρκτήρια Ομιλία Κυριάκος Μητσοτάκης , Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Εισαγωγική Ομιλία – Αντικείμενο και Στόχοι της Δράσης Εύη Χριστοφιλοπούλου , Υφυπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εθνικός Εκπρόσωπος OGP Κύριοι Ομιλητές Βασίλης Περιστεράς , Program manager in the Interoperability Solutions for European Public Administration Unit (ISA) at the European Commission in Brussels Μανόλης Κουμπάρακης , Καθηγητής ΕΚΠΑ, Γενικός Πρόεδρος European Data Forum 20
11:00 - 11:15		Διάλειμμα - Καφές
11:15 - 14:00		Συζήτηση - Παράλληλα Στρογγυλά Τραπέζια: “Πολιτικές και δυνατότητες ανοικτής διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας και εφαρμογές αξιοποίησής της προς όφελος της ανάπτυξης” 1. Οικονομία και Εμπόριο 2. Υποδομές και Γεωχωρική Πληροφορία 3. Υγεία 4. Πολιτισμός και Τουρισμός
14:00 - 15:00		Παρουσίαση Συμπερασμάτων Στρογγυλών Τραπέζιων
15:00 - 16:00		Ελαφρύ Γεύμα

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ**

mtk@ekk.gr

